



TORSDAG 19 MARS. NR 12/2015

Han talar av egen erfarenhet
Sidan 2

Vi ska inte samla på hög
Sidan 6

88 år och glad att hjälpa
Sidan 20



Petrus i Sibbo
Sidan 12

Kipa ger ökade kostnader på kort sikt

Hanteringen av fakturor och statistik är den största kortsiktiga nyttan med kyrkans servicecentral.

De utlovade inbesparingarna får församlingarna vänta på i fem år.
SIDAN 4

Vad tror partierna?

Sidan 8



Tumma inte på etiken när ekonomin är dålig
Sidan 5

Vill rädda miljön – vandrar till Paris
Sidan 7

Om att förlora minnet, kontrollen och sig själv
Sidan 13

LEDARE MAY WIKSTRÖM

Med ansvar för hela vär(l)den

KP HUR SER en samvetsfråga ut? KP har låtit frågan gå till partikanslierna, som har besvarat den i rätt liknande ordalag. Samvetsfrågor har i den moderna politiken kommit att handla om det som gäller religion, samlevnad och gränserna för liv och död.

DET ÄR en vanlig gränsdragning, men den är inte självklar. Vår grundlag stadgar att en riksdagsledamot i sitt uppdrag ska ”handla som rätt och sanning bjuder”. Det gör principiellt sett varje fråga till en samvetsfråga, något där handling och beslut ska stämma överens med det som folkets representanter subjektivt har vägt mot sin övertygelse, sin kunskap och sin bedömning. I det långa loppet räcker de snäva definitionerna därför sällan till. Dels är frågor som gäller religion ändå alltid förknippade med konkreta beslut som handlar om rättigheter, skyldigheter, finansiering och synlighet. Dels är räckan av beslut och lagstiftningsarbete sådant att det får konkreta följder för dem som bor i Finland.

Den tjeckoslovakiske och senare tjeckiske presidenten och författaren Václav Havel uppehöll sig mycket vid frågan om politik och samvete. Själv uppvuxen i ett totalitärt styre, där han förvägrades utbildning, kämpade han för medborgarens rättigheter. Längre fram skulle han bli både prisad och prisbelönt. Intressant nog lägger Havel ansvaret för ett samhälle på allas skuldor, och vägrade efteråt stämpla någon som ensam skyldig till hans eget lands historia. Han menar att det finns gränser för vad beslutsfattare kan lämna över bord. I ett tacktal, som han själv inte fick hålla på grund av att han inte hade något pass, skriver han att det har grymma konsekvenser när människan spelar Gud och ”överger den absoluta horisonten av det nät av relationer och förkunskap hon ingår i och relegerar sitt samvete och medvetenhet till ett så privat rum att ingen har med det att göra”. Han kallar denna låtsasobjektivitet för en illusion, som blir farlig om den utvecklas till en kall och inhuman ”objektivitet”.

EKONOMISKA BESLUT är i all mening samvetsfrågor. De styr hurskillnaderna mellan fattiga och rika växer eller minskar, om papperslösa ska ha rätt till grundläggande sjukvård, om unga får plats i arbetslivet. I kyrkans partiutfrågning konstaterade en väljare i ett videoinslag att politikererna bör fatta sådana beslut att de själva skulle vilja leva med följderna. Det är en nytolkning av den gyllene regeln som flimrar förbi i den utsagan. Och den känns rätt. Grundtonen i ärkebiskopens fattigdomsgrupp är likaså på rätt spår.

Beslutsfattare och makthavare slår vakt om det gemensamma bästa. I det arbetet gäller det att sänka blicken och skapa ett drägligt liv för dem som har det sämst. Det handlar om ett gemensamt ansvar, där det vi har varit, vill vara, vill bli också måste vägas in. Då behövs det ingen separat fattigdomspolitik, ingen räddning för dem som annars singlar ut som eftersläntare och misslyckade.

Ansvar är den enda genuina kärnan i allt moraliskt handlande.

”Det handlar om ett gemensamt ansvar, där det vi har varit, vill vara, vill bli också måste vägas in.”

PROFILEN: REX HARTMAN

”Jag är inte nervös, det är roligt när folk vill lyssna på mig.”

Finner lycka i sitt arbete

Rex Hartman är funktionshindrad och mer tillfreds med tillvaron än de flesta. – Jag är lycklig, mitt liv är bra. Bland annat det talar han om när han åker runt och föreläser om hur det är att leva med en utvecklingsstörning.

TEXT OCH FOTO: MICHAELA ROSENBACK

– Jag har kontroll över mitt eget liv. Ingen annan, jag.

Rex Hartman är 27 år gammal och har Downs syndrom. Den diagnosen har aldrig stoppat honom från att göra det han vill. Han bor i en egen lägenhet i ett stort gult hus i Hemstrand, Vasa. I samma hus finns fyra andra lägenheter och ett gruppboende, men för Rex Hartman är möjligheten att dra sig tillbaka oombärlig.

– Ibland blir mina grannar nästan lite för nyfikna. Det är skönt att få vara ensam.

Rex Hartman är född och uppvuxen i Vasa. Grundskolan gick han i Mussor specialskola. Precis som de flesta barn och tonåringar bodde han under den här tiden hemma med sin familj bestående av mamma, pappa och lillebror. Men drömmen om att flytta hemifrån kom tidigt.

– Jag ville flytta redan när jag var femton år, säger Hartman.

Den önskan blev verklighet tre år senare när han som 18-åring flyttade till Nykarleby för att studera vid Optimas verkstadslinje. Han trivdes bra med studierna och här fick han också för första gången prova på hur det var att bo ensam och sköta alla de sysslor som hör vuxenlivet till. Men efter examen var det åter Vasa som kallade. Här väntade nämligen ett jobb.

– Min lärare vid Optima, Bjarne Westerlund, sa att han tycker att jag skulle passa bra i köket. Så jag sökte till den öppna arbetsmarknaden och fick jobb vid ISS catering service.

ISS är firman som sköter bland annat matserveringen i Åbo Akademis utrymmen i Academill. Här har Rex Hartman jobbat i snart fyra år. Och jobbet betyder mycket för honom.

– Jag trivs väldigt bra på mitt jobb. Ibland är det stressigt, men det är ro-

ligt att prata med kunder.

Till Hartmans uppgifter hör bland annat att koka kaffe, diska, städa och betjäna kunder. Och trots att jobbet går i matens tecken har han ingenting emot att laga mat också när han kommer hem.

– Jag handlar själv och tycker om att laga lasagne och pasta. Mat som håller mig mätt länge är bra.

Stadig mat är viktigt när jobbet består av mycket bärande och fritiden fylls av aktiviteter. Rex Hartman blir lätt rastlös om han sitter stilla för länge.

– Jag tycker om fotboll och spelar med i ett lag som heter VPS Futurit.

Favoritlagen kommer från Spanien och Italien och den bästa spelaren heter i Hartmans ögon Francesco Totti.

Förutom sport och uteaktiviteter är musiken viktig för honom. Han följde med både den svenska och finska uttagningen till Eurovision Song Contest, och vinnarlåten med Pertti Kurikan Nimipäivät är en klar favorit.

– Rätt bidrag vann! Jag gillar punk, säger han med eftertryck.

Talar av erfarenhet

Att leva med ett funktionshinder innebär för många ett utanförskap. Rex Hartman har ändå inte upplevt att folk har fördomar utan tycker att de han möter behandlar honom med respekt. Han har aldrig varit ledsen över att just han föddes med Downs syndrom.

– Jag är lycklig, mitt liv är bra! Jag tycker om mitt jobb och blir aldrig ledsen eller arg.

Rex Hartman är också en av de sju alldeles pinfärska erfarenhetstalarna som nu på söndag får sitt diplom för genomförd utbildning i Vasa. En erfarenhetstalare är en person med en funktionsnedsättning som kan berätta om sitt liv och svara på frågor om till ex-

empel boende, arbete och fritid. Erfarenhetstalarna åker runt i Svenskfinland och håller presentationer i skolor, för personal, föräldrar, syskon och beslutsfattare.

Det är intresseföreningen för personer med utvecklingsstörning, Steg för Steg, som utbildar erfarenhetstalarna. För tillfället finns det sju erfarenhetstalare i södra Finland och lika många i Österbotten.

Utbildningen har bestått av fem veckoslutsträffar under ett års tid. Mellan veckosluten har det också ordnats så kallade kamratträffar så att erfarenhetstalarna haft en bättre chans att lära känna varandra. Gruppen har åkt på friluftsdagar och gått på teater men också fått öva på hur det känns att hålla föredrag för en grupp.

– Jag är inte nervös, det är roligt när folk vill lyssna på mig, säger Hartman.

Han har bland annat varit i Borgaregatans högskoleskola och föreläst under en temadag med ämnet tolerans. Poängen med erfarenhetstalarnas föredrag är också att motverka eventuell okunskap i samhället och på så vis minska fördomarna.

Vasa är mitt hem

För Rex Hartman betyder vänner, familj och kollegor mycket och han har inte tänkt på att han skulle vara ensam. Men för tillfället saknar han en stödperson, en frivillig vän som hjälper till där det behövs.

– Med min förra stödperson brukade jag till exempel spela minigolf, bowla eller gå ut och äta.

Behovet av stödpersoner är alltid stort och det finns ingen undre eller övre åldersgräns. Det enda som krävs är en vilja att jobba för ett mer accepterande samhälle.

När intervjun är slut går vi ut på Vasa solkyssta gator. Vi promenerar från FDUV:s kontor på Fredsgatan ner mot hamnen och Rex Hartman pekar och berättar om platser under promenaden.

– Åt det där hållet ligger mitt jobb, titta, där ser man det!

Med undantag för de år han studerade i Nykarleby har Rex Hartman bott i Vasa hela sitt liv. Det är här han trivs och vill stanna.

– Jag hittar här och så finns det så många fina platser. Här vill jag bo.

KYRKPRESSEN KONTAKTA REDAKTIONEN

Ansvarig chefredaktör
May Wikström
tfn 040 153 0313
may.wikstrom@kyrkpressen.fi

Redaktion i Helsingfors
Sandvikskajen 13
00180 Helsingfors
tfn (09) 612 615 49/
040 831 6545

E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi

Redaktion i Österbotten
Norrmalmsgatan 21 A
68600 Jakobstad
tfn 040 831 3599

Redaktörer:
e-post:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Christa Mickelsson
tfn 040 831 6788

Michaela Rosenback
tfn 040 831 6322

Johan Sandberg
(Österbotten)
tfn 040 831 3599

Sofia Torvalds
tfn 040 831 6748

Webbredaktör:
webred@kyrkpressen.fi

Layout: Malin Aho
tfn 040 831 6902

Utgivare:
Fontana Media Ab

Bank:
Danske Bank
IBAN: FI34 8000
13011585 40
BIC: DABAFIHH

Paradbild:
Wilfred Hildonen

Tryck:
Botnia Print,
Karleby

KYRKPRESSEN ANNONSINFORMATION

Annonseredaktör:
Erika Rönngård
tfn 040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonser:
Färg 2,05 €/spmm
Svart-vit 1,65 €/spmm
Moms 24% tillkommer

Radannonser:
4,50 €/rad inkl. moms.

Familjeannonser:
1 €/spmm inkl. moms.

Lämna in din annons utan extra kostnader via annonsverktyget på www.kyrkpressen.fi! För familje- och radannonser per telefon, mejl eller post tillkommer 5 euro i serviceavgift. Kyrkpressen utkommer normalt på torsdagar och inlämning av annonser sker senast torsdag veckan före. Radannonser bör inlämnas senast kl.12.00 på torsdag

veckan före. För mera detaljer se mediekortet www.kyrkpressen.fi

Annonsförsäljning:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi
Leif Westerling,
tfn 050 329 4444,
fax (09) 278 4138
Jonny Åstrand,
tfn (06) 347 0608,
eller 0500 924 528,
fax (06) 347 1018

Prenumerationer och adressändringar:
tfn 040 831 6614,
prenumerations@kyrkpressen.fi.
Adressändring sker automatiskt via din församling då du gör flyttanmälan. Om du har prenumererat via Kyrkpressen kontaktar du oss.

Prenumerationspriser:
Finland & Norden 65 €
Utlandet 84 €



REX HARTMAN tycker om att vara utomhus och han går gärna på promenader.

REX HARTMAN

27 ÅR, FÖDD OCH UPPVUXEN I VASA.

NYUTBILDAD ERFAREN-
HETSTALARE. FÖRELÄSER
OM HUR DET ÄR ATT LEVA
MED ETT FUNKTIONS-
HINDER.

TYCKER OM ATT GÅ PÅ
NÖJESFÄLT, STOCKARNA
PÅ SÄRKÄNNIEMI ÄR EN
FAVORIT.

Församlingsanställda fick lära sig om den vuxnes ansvar

UTBILDNING. Förra veckan ordnades två seminariedagar i Vasa och Helsingfors med temat bemötande och förbyggande av sexuella övergrepp och trakasserier i kyrkan.

– I samband med att övergreppen i Esbo svenska församling uppdagades bestämdes det att två kontaktpersoner ska utses, ett handlingsprogram skri-

vas och utbildning för de anställda inom kyrkan ordnas. Allt för att undvika att något liknande händer igen, säger **Maria Sten** vid Kyrkans central för det svenska arbetet.

I seminariet i Helsingfors deltog 55 personer och i Vasa strax under 50.

– Vi riktar oss till alla anställda, men kan naturligtvis inte tvinga någon att delta.

Rättspsykolog **Julia Kork-**

man, som var med och utredde övergreppen i Esbo svenska församling, medverkade vid seminariet.

– Under dagen talar vi om övergrepp, hur vanligt det är på ett allmänt plan. Men också om hur viktigt det är att bejaka en sund kroppslighet. Det finns en spänning mellan de här två där all kroppslig beröring lätt blir misstänklig-

gjord, säger Korkman.

Hon uppmanar alla som jobbar inom församlingen att engagera sig i de unga.

– Öppna och intresserade frågor är de allra bästa. Om man misstänker att ett barn far illa ska man inte tala om saken med föräldrarna utan konsultera polisen.

Den 15 september ordnas samma kurs i Mariehamn.

■ MICHAELA ROSENBACK



MARIA STEN och Julia Korkman utanför Trefaldighetskyrkans krypta i Vasa. FOTO: MICHAELA ROSENBACK

Inga inbesparingar att vänta

KIPA. Med några få undantag har kyrkans servicecentral Kipa inte ännu gett församlingarna några inbesparingar. Snarare tvärtom. Övergången tar fem år.

TEXT OCH FOTO: JOHAN SANDBERG

Snabba inbesparingar är inte att vänta då församlingarna övergår till Kipa. När Kipa lanserades var det tal om inbesparingar på sju miljoner euro per år från 2018. Församlingsekonomena bemöter den siffran med stor skepsis. Frågan är om man över huvudtaget sparar något eller om Kipa till och med blir dyrare.

Ekonomicheferna **Frej-Erik Sikström** i Korsholm och **Inger Andersson** i Lemland-Lumparland, församlingar som redan anslutit sig, har hittills bara sett ökade kostnader.

– Investeringarna för att ansluta sig var högre än beräknat, säger Andersson. Någon personal kan vi inte friställa. Vi har heller inte gjort några inbesparingar. Tvärtom har våra servicekostnader ökat med 15 procent jämfört med det ekonomi- och personalförvaltningssystem vi använde tidigare. Som liten församling får vi det första årets Kipa-avgifter tillbaka i sin helhet. I år får vi 75 procent, nästa år 50 och därefter 25 procent tillbaka. Sedan ska vi klara kostnaderna själv.

Sikström räknar med att samfällighetens kostnader stigit med cirka 35 000 euro per år efter Kipa. Korsholm betalar en serviceavgift på 45 000 euro om året.

– Då vi gick med i Kipa skulle vår heltidsanställda löneräknare gå i pension. Vi trodde vi skulle klara oss med en tjänst på 30 procent i stället. Men det höll på att gå riktigt tokigt och vi tvingades öka anställningen till 80 procent.

Sikström har svårt att se att löneräknarens arbetstid kan minska. Sker det en förändring så blir det åt andra hållet.

– Det är svårt att förklara för förtroendevalda var de utlovade inbesparingarna är.

Seija Mäenpää, direktör för Kipa, efterlyser tålmod. Inkörningsperioden pågår för alla ännu.

– Inbesparingarna kan komma först fem år efter att man anslutit sig, säger hon. Övergångstiden är lång.

Kipa har varit i gång sedan 2013. Mäenpää säger att några kunder redan noterat inbesparingar.

– En av våra större kunder har sparat in sex tjänster på ekonomikontoret. En annan har minskat från tre tjänster till en och en halv.



Det är svårt att förklara för förtroendevalda var de utlovade inbesparingarna är.

Frej-Erik Sikström

Korsholm var en av de första samfälligheterna som anslöt sig 2013. Lemland-Lumparland anslöt sig till Kipa 2014 och Inger Andersson jobbar nu med sitt första Kipa-bokslut.

– Övergången var tuff, säger Sikström. Speciellt för oss som var en av pionjärerna. Vi fick tillgång till det svenska programmet först efter julen 2012. Vi fick ta många smällar som de som anslutit sig senare inte behöver ta.

Ändå får församlingarna bereda sig på en tuff övergång till Kipa. Så var det också i Lemland-Lumparland.

– Det var en hel del merarbete, säger Inger Andersson. Stora kostnader uppstod på grund av övertidsarbete.

Seija Mäenpää bekräftar att alla upplevt övergången som jobbig. I synnerhet de små församlingarna.

– Det är normalt att Kipa möts med skepsis, säger hon, Det tar också tid att lära sig de nya rutinerna.

Enligt Mäenpää gör Kipa i dag allt som man föresatt sig att göra.

– Jag var överraskad över hur mycket jobb som blev kvar för oss att göra efter övergången till Kipa, säger Frej-Erik Sikström. Kipa sköter det tekniska medan mycket av det praktiska arbetet fortfarande görs av oss. Mycket tid har gått åt till att instruera anställda om hur de ska mata in uppgifter i systemet. Det var också meningen att

Kipa skulle göra momsredovisningen men det gör vi fortfarande.

Att Korsholm gör momsredovisningen överraskar Mäenpää.

– Visst sköter vi momsredovisningen, säger hon.

Skriftlig kommunikation

Både Andersson och Sikström säger att stödet från Kipa varit bra under inkörningsperioden, men när Kipa väl tagits i bruk upplevde de att de lämnades vind för våg. Systemet bygger på att man aktivt kommunicerar med centralen genom det inbyggda kommunikationssystemet Jira. Det blir en del skrivarbete och ibland kan svaret drö-

MOSUL FÖRSTÖRELSE

IS sprängde tusenårig kyrka

IS har sprängt en kyrka och kloster med anor från 900-talet norr om staden Mosul i Irak och jämnat en intilliggande gravgård med marken, rapporterar International Business Times.

Kyrkobyggnaden, som uppfördes på nytt 1846 som ett teologiskt seminarium, låg på en arkeologiskt viktig plats. I klostret fanns antika assyriska ruiner.

– Platsen var viktig för att visa sambandet mellan den assyriska kulturen och vår kultur, säger arkeologen **Nineveh Yakou**.

FÖRTROENDEKRIS VISBY

Kritik mot biskop i sexfall

En präst som anklagats för sexuellt ofredande har fått återgå till en prästtjänst i Visby stift. Visby stifts biskop **Sven-Bernhard Fast** skrev för ett par veckor sedan en lång förklarande text om fallet

och trodde att saken var slutdiskuterad – men det var den inte. Nu har bland annat domprost **Mats Hermansson**, medlem av domkapitlet men förhindrad att delta i det möte där beslutet fattades, gått ut med kritik mot beslutet, skriver Kyrkans tidning.

”I den förtroendebransch som kyrkan är satt att verka i är det svårt, för att inte säga omöjligt att ha en präst som har anklagats för sexuellt ofredande och utnyttjat sin beroendeställning”, skriver Hermansson på Visby domkyrkoförsamlingens hemsida.

För åtta år sedan, 2008, tvingades prästen i fråga lämna sin tjänst sedan han haft relationer med två unga tjejer. Nu vill han kunna arbeta som präst igen och domkapitlet ger honom rätt till det. Domkapitlets beslut har överklagats.

på fem år



ja flera dagar. Språkförbistringen gör att det ibland är svårt att förstå svaret. Programmet innehåller också en del för svenskan främmande uttryck, till exempel reseräkningen kallas omkostnadsavräkning.

– Jag är glad över den svenska centralen i Borgå och jag upplever att de gör så gott de kan där. Jag klagar inte på den svenska servicen, säger Sikström.

Också Andersson tycker att kontakten till Borgå är positiv. Men bägge skulle gärna se att man fick snabbare svar därifrån.

– Det är som om jag fått nya arbetskamrater, säger Inger Andersson. Men reglerna tillåter inte att man ringer och frågar, utan allt ska skrivas i Jira. Men ibland är läget akut och då måste man få ringa. Det börjar de förstå. Men man kan inte ringa direkt till en speciell person som man vill ställa en fråga till, utan man ringer till ett allmänt nummer.

Kommunikationen är en utmaning också på finskt håll.

– Ekonomikontorens löneräknare och bokförare som vi kommunicerar med jobbar dagligen med siffror. Många av dem är inte vana vid att formulera sig i skrift. Sedan ska bägge parterna behärska yrkesvokabulären. Det tar tid att lära sig, säger Seija Mäenpää.

Den svenska yrkesvokabulären är en utmaning i synnerhet för dem som har finska som modersmål. På Kipa i Borgå utbildas personalen som bäst.

– Arbetsgivaren ordnar en lektion i svenska per vecka för oss som har finska som modersmål, säger enhetschefen **Soili Wallin** i Borgå.

Även om både Sikström eller Andersson hellre fortsatt med det gamla systemet ser de ändå fördelar med Kipa.

– Den dagliga fakturahanteringen som Kipa står för vill jag inte bli av med, säger Andersson. Löneräkningen ger oss mera jobb innan allt är inmatat, godkänt och rättat.

Sikström håller med. Bägge uppskattar också att Kipa tar hand om årsskiftesansmälningarna för skatterna, pensioner och till FPA samt sköter A7-blanketterna för ekonomi och statistik.

KIPA

• **Kyrkans servicecentral** med säte i Uleåborg och Borgå. I Borgå sköts den svenska servicen av tio anställda.

• **Ger bokförings- och löneräknings-tjänster** åt församlingarna, samfälligheterna och Kyrkostyrelsen.

• **Alla församlingar** måste vara anslutna till Kipa senast 2017.

• **Kipa har** i dag 151 kunder, det är cirka hälften av landets alla församlingar och samfälligheter.

• **Tio svenska** församlingar samt två tvåspråkiga samfälligheter är anslutna. De flesta ansluter sig 2017.

PÅ KORT sikt ser Kipa ut att bli ett penninghål för församlingarna. Under de första fem åren kan kostnaderna öka.



ÄRKEBISKOP KARI MÄKINENS fattigdomsgrupp varnar för ett moraliskt hållbarhetsgap. FOTO: KYRKANS BILDBANK/PASI LEINO

Se samhället ur de svagas synvinkel

ETIK. Ärkebiskopens fattigdomsgrupp offentliggjorde sitt program förra veckan. Grundtanken är att det goda samhället, som verkar för allas bästa, inte behöver en separat fattigdomspolitik.

TEXT: MAY WIKSTRÖM

De utsatta i samhället ska inte ensamma behöva bära följderna för samhällets strukturförändringar – för det maktar de inte med. Finland har inte råd att skuffa ut människor till en tillvaro utan utbildning eller arbete, varken ekonomiskt eller mänskligt sett.

Det här är ett par av tankarna i den fattigdomsgrupp som under ärkebiskop **Kari Mäkinens** ledning har arbetat ut ett betänkande till nästa regering.

Den första fattigdomsgruppen sammankallades

för fyra år sedan och bestod av aktörer från olika samhällsområden. I ärkebiskop Kari Mäkinens intro till det nya fattigdomsgruppsutlåtandet slår han fast att den grupp som nu tagit vid ytterligare har breddats med inkallade experter.

Grundtonen i texten slår an att det är viktigt att inte släppa taget om människovärdet.

– Slutresultatet vittnar om en stark gemensam etisk vilja. Jag hoppas att förslaget upplevs seriöst och beaktas då man gör regeringsprogrammet, sade ärkebiskop

”Jag hoppas att förslaget upplevs seriöst och beaktas då man gör regeringsprogrammet.”

Kari Mäkinen

Kari Mäkinen vid offentliggörandet i förra veckan.

Tar avstånd från avstånd

Ett slitet ord i dag är hållbarhetsgap. Kort sagt: det minus som uppstår mellan samhällets utgifter för bland annat social- och hälsovård och dess inkomster i form av skatter och avgifter.

Fattigdomsgruppen varnar för ett moraliskt hållbarhetsgap. Det finns en risk att börja tumma på etiken när ekonomin är dålig. Ett första steg åt det hållet är när en relativt välmående majoritet får svårt att se situationen ur de sämre lottades perspektiv, än mindre att vara solidariska med dessa. Enligt gruppen är det ödesdigert. Därför avvisar de ett separat fattigdomspolitiskt tänkande.

Konkret om hobbyer

Gruppen ger både allmänna riktlinjer och konkreta åtgärdsförslag i punktform för att minska skillnaderna

i välfärd och hälsa.

Den efterlyser bland annat effektiva metoder mot mobbing, särskilt i de högre årskurserna i grundskolan.

Man betonar också en sund bostadspolitik, där finländarna bor i områden som är mångkulturella och balanserade.

Helt konkret sägs också att alla ungdomar borde ha rätt till en hobby, oberoende av föräldrarnas ekonomi. Detta ska tryggas av Veikkauspengar.

Med i fattigdomsgruppen:

Akava, EK, SAK, STTK, Institutet för hälsa och välfärd, Kommunförbundet, Företagarna i Finland, Finlands social och hälsa rf (SOSTE), Centralförbundet för Mental Hälsa, nationella föreningen för arbetslösa och Helsingfors diakonissanstalt. Förslaget har också undertecknats av barnombudsmannen och Garanti-Stiftelsen.

PAKISTAN ATTENTAT

Fjorton döda i kyrkor i Lahore

Minst fjorton personer har dödats och 75 skadats i en attack mot två kyrkor i Lahore, Pakistan.

Explosioner inträffade under söndagens gudstjänst i två kyrkor, en katolsk och en protestantisk. Kyrkorna ligger en halv kilometer från varandra. Självmoordsbombare som är anknutna till talibanrörelsen antas stå bakom attentaten.

Efter attackerna drog 4 000 kristna ut på gatorna i protest. I ilska söndrade de bilar och attackerade en busstation.

KYRKAN ALKOHOLKULTUR

Svårt med vin i kyrkan

Alphyddans kyrka i Berg-häll i Helsingfors hade planer på att ordna en psalm- och vinkväll, men den blev inte av eftersom Valvira sa nej. Tillsvi-dare är det alltså inte möjligt att bjuda på vin vid en

av församlingens offentliga tillställningar – med undantag av nattvarden, konstaterar docent **Kari Latvus**, chefredaktör för webbtidningen Kirkonkellari och verksamhetsledare för Alphyddans kyrka.

Latvus tar ställning till vindebatten i en lång ar-

tikel i nyaste Kirkonkellari. Där skriver han att han blev överraskad av hur häftig den offentliga diskussionen kring vin i församlingen blev.

– Det är inte överraskande att en del dricker vin och andra inte. Det som förvånade mig är att man kommer med

extremt kraftiga uttalanden i en fråga som inte har någon entydig lösning, skriver Latvus. FOTO: ARKIVBILD/CHRISTA MICK-ELSSON



Nattvarden är svaret

Guds rikes ekonomi ser annorlunda ut än vår. Det är inte meningen att vi ska jobba hårt för att samla ihop pengar vi kan konsumera. Vårt överskott ska gå till dem som inget har.

DEL 4

”Vårt dagliga bröd, giv oss idag”

Denna rad i bönen Fader vår innehåller ett av kristendomens klurigaste problem. Det är nämligen så att ingen riktigt vet vad det ord på grekiska som i den gamla översättningen översätts med ”dagliga” egentligen betyder. Ordet används ingen annanstans på grekiska, varken i Bibeln eller i andra texter, och problemet diskuterades utan klar lösning redan av de tidigaste kyrkofäderna. De översättningar vi har är olika försök att lösa detta problem, och Bibel 2000 har i den finurliga raden ”bröd för dagen som kommer” fångat in de flesta möjligheterna. Det kan handla om det bröd vi behöver i dag, det eviga livets bröd, eller ett övernaturligt bröd.

Men Bibeln har mera att säga om bröd, sådant som kan klagöra problemet. När Israels folk vandrade 40 år i öknen gav Gud dem det bröd de behövde, men med den strikta bestämmelsen att de bara skulle samla åt sig så mycket bröd de behöver för en dag. De som samlade mer upptäckte att brödet var helt oätligt nästa dag.

Samma tanke går genom hela Bibeln, också i Jesu undervisning: vi ska inte samla på hög. Och det här är inget litet stickspår för Jesus, han återkommer gång på gång till ekonomiska frågor, frågor om lån och om att förvalta egendom. Och vad mera är, hans undervisning på detta område är väldigt radikal om vi jämför den med hur vi i vår tid tänker kring pengar.

Varför bara vårt ”dagliga” bröd? Varför inte bröd för resten av vårt liv, trygghet, inkomst och en bra pensionsförsäkring?

Det beror på att Jesus ser en grundläggande konflikt mellan att tjäna Gud, att hoppas på att Gud ska ta hand om oss och ge oss trygghet, och att vänta sig att pengar ska göra det. Det går inte att tjäna både Gud och Mammon. Det är intressant att se att när Jesus ska skilja mellan sann och falsk tro hänvisar han inte till någon av de tusentals gudar som tillbads i antiken, utan beskriver pengar som den viktigaste avguden.

Varför beskriver Jesus pengar som en gud? Det handlar inte bara om att pengar är en viktig kraft i våra liv, en kraft som påverkar nästan alla aspekter av vår tillvaro. Det handlar om det sätt på vilken denna kraft får sin makt. Den är beroende av att vi tror på den. Om vi inte tror på pengars värde är de bara papperslappar eller siffror på en skärm. Och vi ser i dag att denna tro kan rubbas, och när det händer leder det till global finanskollaps.

Men det verkliga problemet är att vi lär oss att pengar – och de prylar, resor och upplevelser vi kan köpa för dem – är det som ger våra liv innehåll. När vi

Vad är kristen tro bra för? På vilket sätt är ett kristet liv annorlunda än ett icke-kristet? Varför är Jesus viktig? Hur syns tro på Gud till vardags?

Söndagsskola för vuxna söker svar genom att ta avstamp i bönen Fader vår. Den är en introduktion i kristen tro som börjar från ett lite ovanligt håll, nämligen i livet här och nu. Patrik Hagman säger att han riktar sig till alla vuxna som känner att det är dags att ta reda på mer om kristendomen.

Sådant som treenigheten och Guds egenskaper får vänta lite. Däremot borde det bli klart redan från början: Kristnen tro, om vi tar den på allvar, är avgörande för hur vi lever våra liv.

lever så är pengarna vår gud och shopping vår gudstjänst. Och Jesus hävdar alltså att vi inte samtidigt kan leva så, och följa honom.

Vårt överskott tillhör andra

Så, vad har då Jesus att erbjuda? Om pengarnas gud är så stor och mäktig – och det ser vi med våra egna ögon att han är – varför överge honom? Likt så många andra avgudar kräver pengarnas gud offer. Vi måste arbeta hårt för att blidka honom, försaka vänner och familj. Vi måste leva med en ständig osäkerhet inför konjunkturskiftningar och turbulens på marknaden.

Jesus ger kanske inte lika vidlyftiga löften. Men han vill visa oss på ett liv där vi lär oss att värdesätta de saker som verkligen håller.

Tydligast blir detta i nattvarden. När vi firar nattvard börjar vi med att samla in pengar, som symboliserar våra liv (den tidiga kyrkan samlade in bröd och vin, men pengar är en mycket lämplig symbol i vår tid). Vi samlar ihop alla dessa pengar, alla dessa liv, och ger dem åt Gud. Sedan ber vi över dessa gåvor – nu i form av vin och det bröd vi behöver – och så ges de oss tillbaka som Kristi kropp och blod.

Här är Guds rikes ekonomi i ett nötskal: Meningen med våra liv är inte att vi ska jobba hårt för att samla ihop ett litet överskott att konsumera för, en konsumtion som blir det verkliga innehållet i våra liv. Meningen är att vårt överskott tillhör dem som inte ännu har fått vad de behöver. Innehållet i våra liv skapas när vi förenas med varandra till Kristi kropp, en kropp som lever för evigt i gemenskap med Gud.

”Gör er inga bekymmer” är ett annat sätt på vilket Jesus uttrycker samma tanke. För den som följer Jesus är livet inte en kamp för att själv få ihop tillräckligt för att kunna skapa innehåll i sitt liv. Våra liv ges oss, dagligen, som en gåva, när vi ger våra liv åt varandra.

”När vi lever så är pengarna vår gud och shopping vår gudstjänst.”
Patrik Hagman



PATRIK HAGMAN håller söndagsskola för vuxna i Kyrkpressen den här våren. ILLUSTRATION: WILFRED HILDONEN



DEN FÖRSTA pilgrimsvandringen för miljön ordnades i Helsingfors. Medlemmar från både lutherska, ortodoxa och katolska kyrkan deltog. FOTO: RISTO LEHTO

Gå till Paris för klimaträttvisa

MILJÖ. Kyrkor tar ställning för miljön genom att pilgrimsvandra till FN:s klimatmöte i Paris.

TEXT: NINA ÖSTERHOLM

I december samlas FN till klimattoppmöte i Paris. Förväntningarna på mötet är höga, tanken är att ett nytt bindande klimatavtal ska slutas senast i år.

– Kyrkan i Europa har ganska stor makt och vi kommer att finnas med som lobbare vid mötet, säger **Heta Kiiski** som arbetar vid samfälligheten i Helsingfors.

Tillsammans med kollegan **Elna Hienonen** har hon lanserat kampanjen *Pilgrimsvandran till Paris*, vars mål är att engagera människor att vandra tillsammans inför klimatmötet.

– Miljöfrågor är i första hand människofrågor. De globala miljöproblemen påverkar i allra högsta grad människors liv och framtid.

Det har blivit en så stor rättvisefråga att kyrkan måste vara med och påverka, säger Kiiski och påpekar att exempelvis Kyrkostyrelsen redan samarbetar med Greenpeace.

För den miljöintresserade är miljöfrågorna samtidigt en inkörsport till kyrkan.

– I helgen samlade vi runt 80 åhörare till en miljödebatt i Domkyrkans krypta. I samarbetet med miljöorganisationerna är det också möjligt att fånga upp en del nya kyrkobesökare, säger Kiiski.

Folklig press på besluten Pilgrimsvandringarna är i sin tur en del av den globala kampanjen *Act Now for Climate Justice*.

Målet är att världens ledare vid klimattoppmötet i Paris ska enas om ett avtal som ger klimaträttvisa, hejdar klimatförändringarnas katastrofala konsekvenser och möjliggör en hållbar utveckling för alla. Bakom kampanjen står också många kyrkor.

– Oförmågan hos världens regeringar att agera kraft-

fullt mot klimatförändringarna visar med all önskvärd tydlighet hur viktigt det är att människor engagerar sig för att få till stånd en ambitiös och rättvis klimatpolitik, sa **Bo Forsberg**, en av drivkrafterna bakom den svenska kampanjen.

I Sverige och Norge kommer det också att planeras särskilda pilgrimsleder till Paris.

– Norrmännen har som mål att vandra genom hela Norge och träffa en grupp vandrare i Danmark som för meddelandet vidare mot Paris, berättar Kiiski.

I Finland finns inga särskilda rutter för miljövandringen men Heta Kiiski hoppas att många församlingar ändå nappar på idén att göra en kortare eller längre vandring för miljön.

– Vid samfälligheten i Helsingfors finns lite material som man gärna får använda, det är bara att höra av sig, hälsar hon.

Det är också möjligt att redan existerande pilgrimsprojekt ansluter sig till kampanjen.

– Det är ingen skillnad om man vandrar 200 kilometer eller 20 steg. Det viktiga är att vi visar att kyrkan bryr sig om miljöfrågor och att förhandlingsresultaten i Paris har konsekvenser för alla människor. Vi vet att klimatförändringarna slår absolut hårdast mot de människor som redan har det svårast. Rika länder har ett stort ansvar då det gäller att se till att avtalet i Paris blir ambitiöst.

PILGRIMSVANDRA TILL PARIS

• **Klimatmötet** i Paris ordnas 30.11 –11.12.2015.

• **Act Now for Climate Justice** är en global kampanj med klimaträttvisa för alla som mål. Som en del av kampanjen kan man pilgrimsvandra.

• **Mer info** på kampanjens facebook-sida (Pyhiinvaellus Pariisiin).

VÅGA FRÅGA

Ett gemensamt projekt



• **ANN-SOFI STORBACKA** är sjukhuspräst och svarar på läsarfrågor om tro och liv.

Jag har börjat gå i kyrkan i min hemförsamling, men det känns inte så lätt att komma in i gemenskapen. Många känner varandra sedan tidigare och sitter tillsammans vid kyrkkaffet. Är det inte meningen att man ska känna sig välkommen då man kommer till kyrkan? Finns det inga rutiner för sådant i församlingarna?

DIN FRÅGA visar att det verkligen finns en koppling mellan gudstjänsten och kyrkkaffet efteråt. Gemenskapen som man upplever i mässan sätts genast på prov under kyrkkaffet, då det gäller att förverkliga tron i praktisk handling under friare former.

Din upplevelse fick mig att på nytt leta upp boken om kyrkkaffe som finns bland mina kokböcker (*Kyrkkaffe – bollar, böner och berättelser*, 2004). Förutom recept finns där också texter om kyrkkaffets funktion och om församlingsmedlemmarnas ansvar. Du känner sannolikt igen dig i vad Kerstin Elworth skriver om kyrkkaffet: "När det är som bäst delar man på ansvaret, tar hand om nykomlingar och ensamma på ett självklart vis. När det är som sämst föds det intriger som blommar, söndag efter söndag."

Att ta hand om nykomlingar och ensamma är inte något som är självklart. I församlingar där man genuint är välkommande finns det sannolikt flera människor som har insett sitt eget ansvar för gemenskapen. Det ansvaret stärks av att man i församlingen har betonat gästfrihetens betydelse. Gästfriheten utvecklas bland annat genom goda rutiner, som du också efterlyser i din fråga.

EN GOD RUTIN skulle kunna vara att regelbundet reflektera över hur gästfriheten förverkligas just i vår församling tillsammans med kyrkvårdarna, textläsarna och de andra aktiva lekmännen i församlingen. En församling som är angelägen om att rekrytera nya medlemmar och öka deltagarantalet i gudstjänsterna behöver fundera på hur gudstjänsten och kyrkkaffet uppfattas av den som besöker kyrkan för första gången. Vad kan vi tillsammans göra för att besökaren ska känna sig välkommen? Vilket är mitt personliga ansvar för detta?

En annan god rutin som en enskild församlingsmedlem kunde ta till sig är att sträva efter att vid kyrkkaffet samtala med någon ny person varje gång. Jag minns ännu i dag hur imponerad jag blev som ung student då jag under en nordisk kristen konferens för studenter blev bekant med en deltagare som berättade om sin egen personliga målsättning. Han hade föresatt sig att under konferensens gång byta några ord med varje deltagare. Flera människor kunde ta sig an hans utmaning att under en sammankomst, ett läger eller en utfärd inleda ett samtal med någon hittills obekant människa. Allt ansvar för kontaktskapandet i församlingen ska inte finnas hos den som är ny i sammanhanget.

Fråga KP:s expertpanel

I KP:s frågespalt besvaras frågor om tro och andlighet av präster i den lutherska kyrkan. Frågor om relationer, hälsa, familj och fostran besvaras av sjukskötare och kyrkans familjerådgivare. Redaktionen behöver ditt namn och dina kontaktuppgifter, men du får gärna ställa din fråga anonymt i tidningen. Redaktionen väljer och editerar frågorna. Adressen är redaktionen@kyrkpressen.fi eller Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors. Märk kuvertet "FRÅGA". Panelen besvarar frågor endast i tidningen.

PÅ TVÄREN SOFIA TORVALDS

Utanför eller bekräftad?

I går läste jag en artikel om ensamhet och i dag fick jag ett samtal som handlade om utanförskap. Båda gångerna tänkte jag: å, jag vet precis hur det känns. Jag var ett



väldigt blygt barn och en osäker och inätvänd tonåring. Det innebar att jag ofta kände mig ensam och utanför, ointressant, tråkig, tyst. Jag har gjort om mig och blivit en person som för det mesta är öppen och prat-sam, men en del av min

identitet är fortfarande präglad av det jag som så länge var blekt och osynligt i sociala sammanhang. Därför känner jag oftast skuld då jag sätter mig med dem jag känner vid kyrkkaffet. Därför sätter jag mig ibland med sådana som jag inte känner. Och jag tän-

ker: just den kristna gemenskapen ska inte handla om att ta den lättaste vägen ut, att umgås bara med trevligt folk eller sådana som är lätta att prata med. Nej, den ska handla om att också möta de kantiga, de tystlåtna, dem som man inte upplever som belevade

eller intressanta. Om sanningen ska fram vill vi alla uppnå social status genom att frotera oss med dem som verkar vara vinnare. Det är ett socialt mönster som jag antar att vi följt sedan vi bodde i grottor.

Om vi orkar sitta och prata med de andra, med dem som inte hörs eller syns, vinner vi något annat: vi skapar samhörighet. Och vet ni: jag minns alla dem som pratade med mig då jag ännu var så blyg att jag knappt vågade prata tillbaka. När de pratade med mig blev jag jag.

RIKSDAGSVAL. Kyrkpressen bad riksdagspartiernas ordförande ta ställning till en rad aktuella frågor som tangerar religionsfrihet och trosutövning. Får man tala om Jesus på skolans julfest? Vad anser partierna om att pojkar omskärs? Ofta är partierna eniga – ibland inte alls.

Var går samvettets och

Är det okej

1. ... att tala om Jesus födelse på skolans julfest?

SAMLINGSPARTIET

Ja.

SOCIALDEMOKRATERNA

Ja. Det hör till den finländska traditionen. Man kunde också presentera andra religioners viktiga högtider på samma sätt.

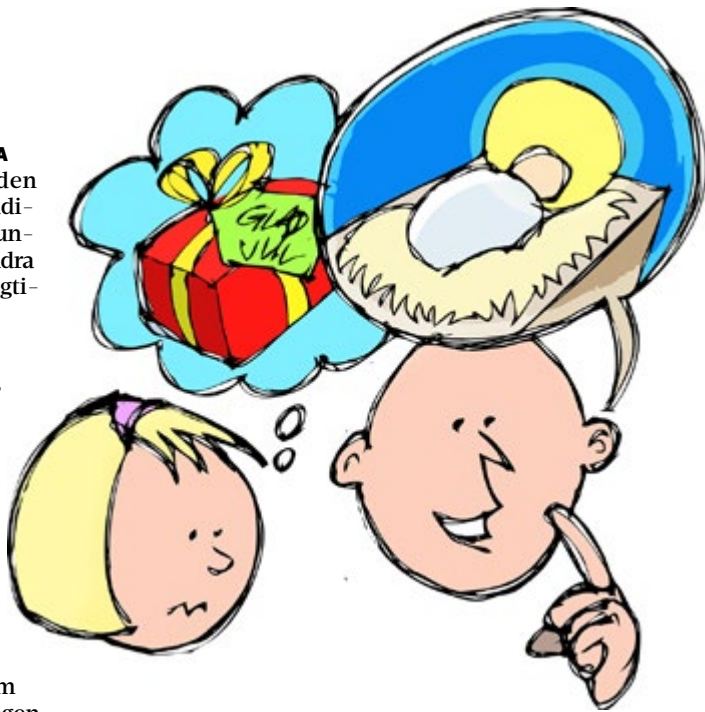
SVENSKA FOLKPARTIET

Ja. Utbildningsstyrelsen har även fördjupat sig i frågan och kommit med en anvisning där man bland annat konstaterar följande: "I den finländska skolan firas många traditionella högtider såsom julfest, vårfest, FN-dagen och självständighetsdagen.

Utbildningsanordnarna och skolorna beslutar om festerna och om deras innehåll. Under festerna kan även element som anspelar på religion ingå. Sådana festtraditioner är en del av den finländska kulturen. Att man eventuellt sjunger en ensaka psalm gör inte att festen i den religiösa toleransens namn kan betraktas som ett evenemang där religion utövas (grundlagsutskottets betänkande 10/2002 rd och 2/2014 rd)."

KRISTDEMOKRATERNA

Ja. Julevangeliet och julpsalmerna ska finnas kvar. Allt som är traditions-



bärande och återkommer år efter år ger en form av trygghet i skolan, både för personal samt för elever. För oss kristdemokrater är det en självklarhet att försvara möjligheten att hålla skolavslutningar i kyrkor. Samlingarna är påminnelser om vårt lands kristna kulturarv och om varför vi firar jul.

CENTERN

Ja. Den kristna tron har haft en betydande roll i utvecklingen av den finländska kulturen och hela det finländska samhället, och därför får den synas också vid skolornas fester.

DE GRÖNA

Ja. Kulturarvet är viktigt att diskutera och öppna upp i skolan, men det ska göras inkluderande och med respekt för människors olika religiösa bakgrund.

VÄNSTERFÖRBUNDET

Ja. Vi anser dock att en julfest fri från religion skulle vara på sin plats någon gång i framtiden.

2. ... att öppna riksdagen med evangelisk-luthersk gudstjänst?

SAMLINGSPARTIET

Ja.

SOCIALDEMOKRATERNA

Ja. Men den här gamla traditionen borde eventuellt granskas på nytt i framtiden.

SVENSKA FOLKPARTIET

Ja. Riksdagen öppnas och avslutas med en ekumenisk gudstjänst (alltså inte en evangelisk-luthersk gudstjänst) och det är en fin tradition som vi bör bevara.

KRISTDEMOKRATERNA

Ja. Lutherska kyrkan i Finland kan kallas en folkkyrka. Den utgör en oskiljbar del av vårt folks historia och de flesta finländare hör till den evangelisk-lutherska kyrkan. Riksdagens öppning med gudstjänst är en högtidlig tillställning och uppskattad tradition.

CENTERN

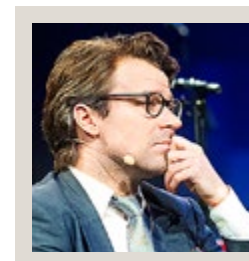
Ja. Det är frivilligt att delta.

DE GRÖNA

Ja. Det är en tradition som man fritt får välja om man ska delta i.

VÄNSTERFÖRBUNDET

Ja. Det är frivilligt för riksdagsledamoten att delta i gudstjänsten.



"Det är en tradition som man fritt får välja om man ska delta i."

Ville Niinistö,
De Gröna



"En julfest fri från religion skulle vara på sin plats någon gång i framtiden."

Marko Varajärvi,
Vänsterförbundet



trons gränser?

3. ... att föräldrar ger sina barn en religiös uppfostran?

SAMLINGSPARTIET

Ja.

SOCIALDEMOKRATERNA

Ja. När det gäller den allmänbildande utbildningen anser SDP att det är viktigt att förnya undervisningen i religion och livsåskådning, så att man behandlar olika synsätt på ett brett, kritiskt, respektfullt och öppet sätt. Målsättningen bör vara ett gemensamt läroämne.

SVENSKA FOLKPARTIET

Ja. Självfallet.

KRISTDEMOKRATERNA

Ja. Kristen fostran i hemmen har traditionellt spelat en stark roll i vårt land. Ifall föräldrarna inte lär barnen böner och kristna sånger är det någon annan som fyller barnen med annat. Som föräldrar och fostrare är det viktigt att ge barnen goda verktyg för att klara av livet.

CENTERN

Ja. Kloka föräldrar uppfostrar sina barn så att de också kan förstå och acceptera andra kulturer, religioner och människor.

DE GRÖNA

Ja.

VÄNSTERFÖRBUNDET

Ja. Föräldrarna får själva bestämma vilken religiös uppfostran de vill ge sina barn.



”Kloka föräldrar uppfostrar sina barn så att de också kan förstå och acceptera andra kulturer, religioner och människor.”

Centern



4. ... att vi har två av lagen definierade folkkyrkor?

SAMLINGSPARTIET

Ja.

SOCIALDEMOKRATERNA

Ja. För närvarande finns det inte behov att ändra på det.

SVENSKA FOLKPARTIET

Ja. Vi har inte sett någon orsak att ändra på rådande praxis. Frågor gällande kyrkans och religiösa samfundets ställning inklusive rättigheter och skyldigheter kommer med stor sannolikhet att diskuteras även framöver. SFP går in i den diskussionen med respekt för alla religiösa samfund liksom med respekt för hur majoriteten av folket vill definiera sin kyrkotillhörighet.

KRISTDEMOKRATERNA

Ja. Benämningen folkkyrka används om kyrkosamfund som majoriteten av befolkningen tillhör, och som har en lagenlig särställning. Frikyrkornas ställning och förhållande till staten bör dock förstärkas. Dialogen bör fortgå för en ökad respekt och för att diskutera frikyrkornas förhållande till staten och samhället.

”Frikyrkornas ställning och förhållande till staten bör dock förstärkas.”

Peter Östman,
Kristdemokraterna



CENTERN

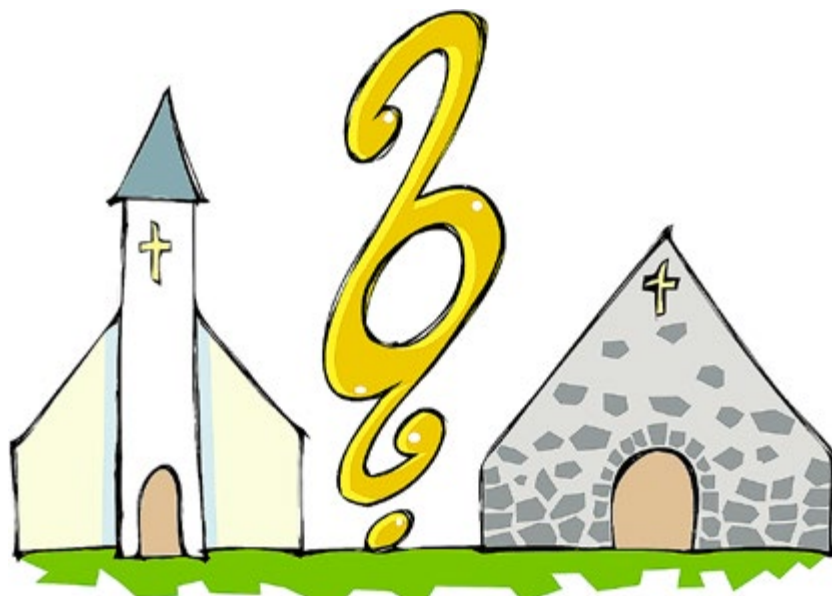
Ja. Den position våra två folkkyrkor har enligt lag är inte ett hot mot andra religioner. Det är ändå viktigt att diskutera hur vi tryggar friheten som vår religionsfrihet ger oss, att bekänna eller låta bli att bekänna vår tro, så jämlikt som möjligt för allas del.

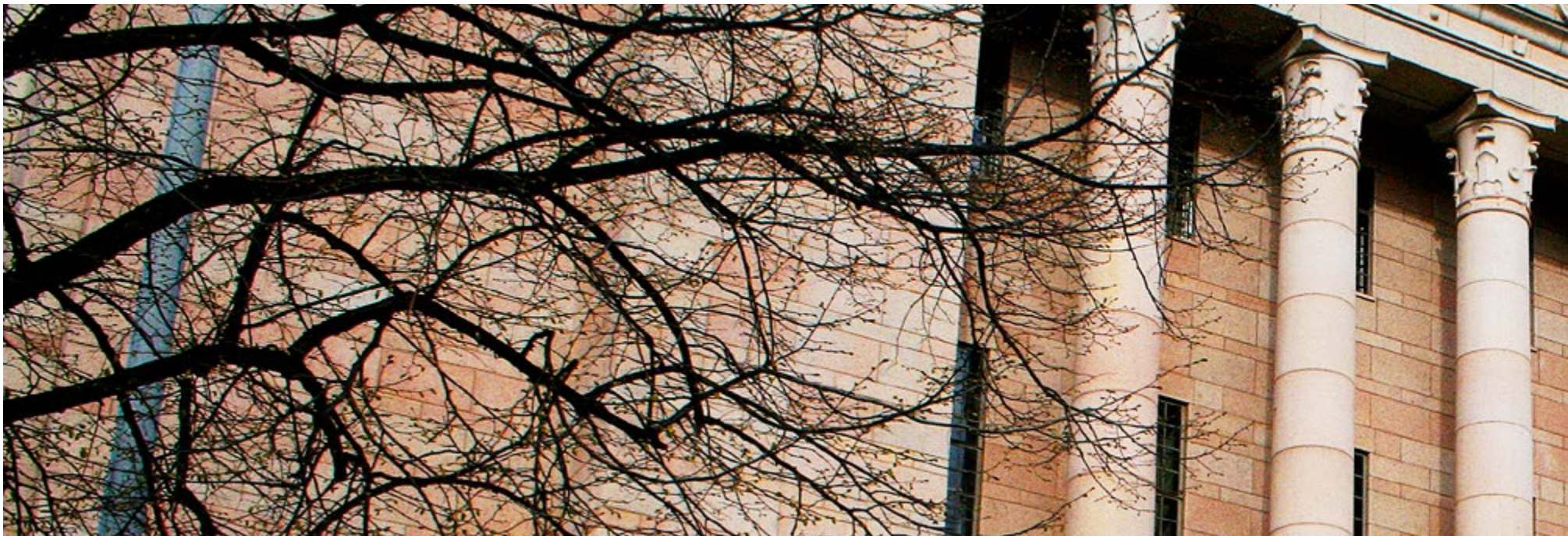
DE GRÖNA

Ja. Men religiösa samfund bör behandlas så jämlikt som möjligt.

VÄNSTERFÖRBUNDET

Ja. Sådan är lagstiftningen och den kan vid behov göras om.





Är det okej

5. ... att vi har statligt finansierade kristna andakter i radio?

SAMLINGSPARTIET

Ja.

SOCIALDEMOKRATERNA

Ja. YLE:s uppgift är att erbjuda ett mångsidigt utbud för olika grupper. Andaktsstunden erbjuder en möjlighet att stanna upp även för personer som inte kan ta sig till kyrkan.



”Andaktsstunden erbjuder en möjlighet att stanna upp även för personer som inte kan ta sig till kyrkan”

Antti Rinne, SDP

SVENSKA FOLKPARTIET

Ja. I Lagen om Rundradion sägs bland annat att ”den programverksamhet som bedrivs i allmännyttigt syfte skall särskilt i programutbudet beakta synpunkter som har att göra med allmänbildning och jämställdhet, erbjuda möjligheter till lärande och självutveckling, lägga vikt vid program avsedda för barn och ungdomar samt tillhandahålla andaktsprogram”.

KRISTDEMOKRATERNA

Ja. En överväldigande majoritet av vår befolkning är medlemmar i en kristen folkkyrka. Den 2 april har det förflutit 83 år sedan den första svensk-språkiga radioandakten hölls i vårt land. En lång och fin tradition som det är värt att fortsätta med.

CENTERN

Ja. Men det är viktigt att YLE, som finansieras med en avgift som betalas med skattemedel, behandlar också andra religioner och ger deras representanter en chans att föra fram sina synpunkter.

DE GRÖNA

Ja. Men i relation till finansiering av alla andra viktiga ändamål.

VÄNSTERFÖRBUNDET

Ja. Även andra andakter än kristna kan finansieras statligt.

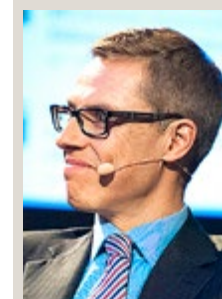
6. ... att tillåta omskärelse av pojkar på religiösa grunder?

SAMLINGSPARTIET

Ja. Förutsatt att operationen utförs av en legaliserad läkare och med förmyndarnas samtycke.

SOCIALDEMOKRATERNA

Nej. SDP sätter barnets intresse och kroppsliga integritet först, framför föräldrarnas beslut och framför traditioner. SDP verkar för att lagstiftningen görs om så att omskärelse av pojkar av andra skäl än medicinska förbjuds.



”Förutsatt att operationen utförs av en legaliserad läkare och med förmyndarnas samtycke.”

Alexander Stubb, Samlingspartiet

SVENSKA FOLKPARTIET

Ja.

KRISTDEMOKRATERNA

Ja. Omskärelse praktiseras i Finland nästan uteslutande av judar och muslimer. Det är något som hör samman med den religiösa och kulturella identiteten och är sålades en fråga som lyder under trosfriheten. I USA är det mer eller mindre standard att nyfödda pojkar omskärs, oavsett vilken religion deras för-

äldrar har. Jag har inte hört någon ifrågasätta denna tradition. Ingreppet bör dock ske på sjukhus på ett medicinskt tryggt sätt.

CENTERN

Centern har inte officiellt tagit ställning i frågan. Endel motsätter sig omskärelse eftersom de upplever att ingreppet kränker pojkarnas människovärde och integritet. Andra skulle tillåta omskärelse ifall en religiös tradition är orsaken till ingreppet, förutsatt att det utförs av en läkare, under säkra förhållanden och med smärtlindring.

DE GRÖNA

Nej. Omskärelse är inte en hälsofrämjande operation och kan till och med orsaka skada. Man bör inte understöda sådant med offentlig hälsovård.

VÄNSTERFÖRBUNDET

Nej. Omskärelse bör förbjudas genom lagstiftningen.





FOTO: ARKIVBILD/MAO LINDHOLM

7. KP bad även partierna att ta ställning till vilken roll en persons religionstillhörighet spelar när det gäller flyktingpolitik, asylbeviljande och integration. Eftersom frågan har uppfattats olika av de svarande redovisas den i citatform.

SAMLINGSPARTIET

På religiösa grunder får man ändå inte diskriminera.

SOCIALDEMOKRATERNA

Vi välkomnar invandrargrupper oberoende av deras religion.

SVENSKA FOLKPARTIET

Vi tycker inte att man ska välja flyktingar på basis av deras religion. Valet borde ske på basis av hur nödställda människorna är. Det finns en vedertagen process via UNHCR för hur detta sköts. SFP har aktivt jobbat för en höjd flyktingkvot och även lyckats med detta. I vårt valprogram konstaterar vi att vi fortsättningsvis vill ta ett större ansvar i flyktingfrågan.

KRISTDEMOKRATERNA

En ansvarsfull invandringspolitik välkomnar människor som flyttar till vårt land. Arbete är invandrarens bästa möjlighet till integration. Rasism eller främlingsfientlighet bör ej godkännas i någon form. Invandringspolitiken bör vara kontrollerad, mänsklig och konsekvent. För att få finskt medborgarskap bör kunskap i det inhemska språket bevaras som kriterium. Man bör noga kolla upp personer som söker medborgarskap, via andra europeiska länder, till exempel om någon blivit fräntagen medborgarskap på grund av terrorbrott.



”I vårt valprogram konstaterar vi att vi fortsättningsvis vill ta ett större ansvar i flyktingfrågan.”

Carl Haglund, SFP

CENTERN

Religion får inte vara en motivering i den här frågan.

DE GRÖNA

Alla människor som är i nöd och fyller kriterier för flyktingar eller kommer som arbetare till Finland är välkomna oavsett bakgrund.

VÄNSTERFÖRBUNDET

Ingen invandrargrupp får diskrimineras vare sig på grund av religiös eller dylik grund.

8. Vilka frågor definierar ert parti som samvetsfrågor, sådana där ledamöterna inte är beroende av partidisciplin?

SAMLINGSPARTIET

Som samvetsfrågor definierar Samlingspartiet ärenden som är starkt principiella eller handlar om personlig övertygelse – liksom till exempel medborgarinitiativet om en könsneutral äktenskapslag.

SOCIALDEMOKRATERNA

Kärnkraft och frågor i anslutning till religion.

SVENSKA FOLKPARTIET

Traditionellt brukar enskilda starkt värderingsrelaterade frågor klassas som samvetsfrågor. Exempelvis frågan om samkönt äktenskap var en dylik fråga.

KRISTDEMOKRATERNA

Frågor som enligt riksdagens långvariga praxis har bedömts vara samvetsfrågor. Dessa är frågor som berör äktenskapsyn, abort, alkohol och kärnkraft.

CENTERN

Samvetsfrågor är många frågor som har stark anknytning till en persons personliga etiska åsikter eller värderingar. Som ett aktuellt exempel kan vi nämna den könsneutrala äktenskapslagen. Också när det gäller kärnkraft har Centerns representanter haft fria händer.

DE GRÖNA

Våra representanter har oftast samma syn på stora värdefrågor, för vi tycker de är viktiga för hela Finlands framtid. Alla människor ska behandlas jämlikt, minoriteternas rättigheter ska garanteras, inhemska förnybara energi ska gå före utländsk, dyr och miljömässigt riskfylld kärnkraft. Finland är bäst när alla har möjligheter att fritt vara sig själva.

VÄNSTERFÖRBUNDET

För Vänsterpartiets riksdagsgrupp har frågor gällande religion och alkohol varit sådana där partidisciplinen vanligen inte tillämpas. Riksdagsgruppen kan dock ge fria händer till riksdagsledamoten även i andra frågor, om denna anser att frågan är av betydelse för honom eller henne. Om partiet är med i regeringen, spelar partidisciplinen en större roll. Riksdagsgruppens tyngd/vikt i förhandlingar som gäller regeringens politik beror på antalet röster gruppen kan garantera i riksdagen. Om partiet är i opposition har riksdagsledamoten allmänt sett friare händer i samvetsfrågor.

DESSA SVARADE

Kyrkpressen bad om svar från riksdagspartiernas ordförande.

För Samlingspartiet svarade partiordförande Alexander Stubb.
För Socialdemokraterna svarade partiordförande Antti Rinne.
För Svenska folkpartiet svarade partiordförande Carl Haglund.
För Kristdemokraterna svarade riksdagsgruppens ordförande Peter Östman.
För Centern svarade partikansliet.
För De Gröna svarade partiordförande Ville Niinistö.
För Vänsterförbundet svarade partisekreterare Marko Varajärvi.

Sannfinländarna meddelade att Timo Soini inte hade tid att svara på frågorna.

TECKNINGAR WILFRED HILDONEN



PRESENTATION

Jämlikheten är det konstiga

Människans historia är i allt väsentligt en historia om ojämlikhet. Det menar **Per Molander**, författaren till boken *Ojämlikhetens anatomi* (Weyler, 2014).

Molander ger sig i kast med att förstå det samhälle som utan en aktiv fördelningspolitik drivs mot ojämlikhet "lika obönhörligt som en sten faller mot marken när man släpper den; i varje ögonblick glider det omärkligt nedåt, om inga motkrafter sätts in". Ojämlikheten har följt människan sedan tidernas begynnelse, med ett kort undantag mellan sent 1800-tal till 1970-talet.

Han drar en parallell till kulspel: om den ene spelaren har tio gånger så många kulor som den andre, kommer sannolikheten att denne segrar också att vara tio gånger så hög. Om spelarna är lika skickliga kommer den som har flest kulor när spelet börjar att vinna bara för att han har flest kulor. Det konstiga är inte ojämlikheten, utan jämlikheten, menar Molander.

I likhet med de slutsatser den franska ekonomen **Thomas Piketty** drar menar Molander att liberalismen ofta underskattat denna självförstärkande mekanism "och blir därmed besvärande tyst i diskussionen om vad som i praktiken ska göras åt de stora skillnader i social bakgrund som individer växer upp med". Molander konstaterar att socialdemokratien är den ideologi som gynnas mest av de slutsatser han presenterar, men säger också att socialdemokratien historiskt haft problem med att hitta rätt metoder för att förverkliga sina ambitioner. Han bjuder på intressanta perspektiv på politikens möjligheter i en värld med växande klyftor.

CHRISTA MICKELSSON

Gläntar på hoppet i Sibbo-landskap

PÅSKSPEL. Kyrklandskapet i Sibbo har i nästan två decennier frammanat bilder och idéer hos Putte Frisk. I år föll pusselbitarna på plats och på långfredagen ledsagar ensemblen i det nyskrivna påskspelet *Kärlekens väg* publiken genom påskens händelsen.

TEXT OCH FOTO: CHRISTA MICKELSSON

Patrik "Putte" Frisk har bott i Sibbo i snart tjugo år.

– Från första stund har jag fascinerats av kyrklandskapet här.

Han talar om den unika miljön i Sibbo kyrkby där den medeltida gråstenskyrkan, den stora tegelkyrkan från slutet av 1800-talet och den gamla gula prästgården bildar en triangel.

– Jag har länge funderat på vad man kunde hitta på, och tänkt att ett påskspel med olika typer av scener och musik skulle fungera otroligt bra. Och nu i vinter tog mina visioner form på riktigt, säger Putte Frisk.

Under påskspelet, som ordnas på långfredagen klockan 19, får deltagarna följa med lärjungarna Petrus och Maria från Magdala och leva sig in i deras upplevelse av långfredagens händelser.

– Vårt påskspel är lite annorlunda eftersom vi inte har någon Jesuspersion som agerar. Man kan visserligen uppfatta honom i pjäsen, men berättelsen förs framåt genom de andra personerna i berättelsen.

Utgångspunkten och källan för påskspelet är Bibeln, men dialogen är omformad, tolkad och delvis nyskriven för vandrigen. Det är församlingens kaplan **Camilla Ekholm** som jobbat med texten.

Tre scener

Påskspelet börjar i gamla kyrkan där Maria och Petrus minns det som hände under den sista måltiden tillsammans med Jesus. Därifrån fortsätter vandrigen till Getsemane, i form av prästgårdens trädgård, där det onda börjar anas och Jesus tillfångatas. Till slut tar

Pontius Pilatus till orda i Sibbo kyrka, där också Jesus korsfästas.

– Alla tre scener har sina styrkor. För mig är de alla väldigt speciella på sitt sätt. Rent tekniskt innebär utescenen den största utmaningen. Ljudåtergivningen och ljussättningen ska fungera och vi ska få publiken att flytta sig till rätt ställe.

Eftersom publiken förflyttar sig två gånger under påskspelets gång har arrangörerna behövt tänka på bland annat trafiksäkerheten. Nickby-Kyrkoby frivilliga brandkår har kopplats in. Utomhusscenen ställer också en del krav på vädret.

– Om det är så regnigt att underlaget påverkas kan det hända att vi flyttar utomhusscenen till exempelvis parkeringen. Folk kan inte stå i lera. Men vi kan genomföra scenen i trädgården även om det regnar lite.

Medvind

Putte Frisk, som är konstnärlig ledare och producent, har fått jobba i medvind.

– Personer jag har velat jobba med har visat ett stort intresse från första början. Största delen av de medverkande har en koppling till Sibbo.

Han hänvisar till dem som "Sibbofamiljen".

– Många av dem är också bekanta med eller utgångna från församlingens verksamhet, allt från skådespelare till musiker och de som jobbar med tekniken. Så har det blivit, utan att vi över huvud taget behövt pruta på kvaliteten.

Han är övertygad om att påskspelet passar vem som helst.

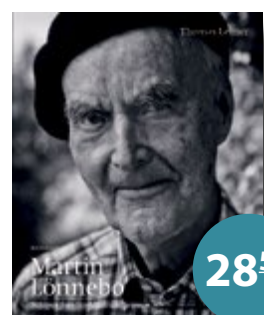
– Så mycket tror jag på det här kon-



NÅGON AGERANDE Jesuspersion finns inte i påskspelet, men han träder fram med hjälp av andra medel.

ceptet att jag vågar säga att varenda en som deltar grips på ett eller annat sätt. Man behöver inte känna att man ska ha en stark tro eller vara väldigt andlig. Påskspelet handlar ju om livet överlag, om det som vi alla berörs av: kärlek, ilska, bräcklighet och svaghet. Jag tycker att allt finns i den här berättelsen och jag hoppas att vi kan förmedla något av det.

Musiken är en viktig del av spelet. I gamla kyrkan kommer Sibbomusikern **Teppo Salakka** att spela klarinettmusik i orientaliska tongångar innan påskspelet inleds och under den första scenen sjunger solisten **Paulina Biström** en text om kärlekens kraft



Martin Lönnebo

– biskopen från Storkågeträsk

En biografi av journalisten **Thomas Lerner**. Här berättar Martin Lönnebo om sitt möte med Gud under en promenad i Uppsala, om ett samtal med Dalai Lama och om när han gick vilse i en stekhet öken. **Verbum, inb.**

28⁵⁰



Pärlor för livet

Till Frälsarkransens 20-årsjubileum har **Johan Dalman** skrivit boken *Pärlor för livet*. Var och en av de arton pärlorna har en särskild uppgift. **Verbum, inb.**

22⁵⁰



Frälsarkransen av glas

– Radband 2.0

2015 fick en av Hemlighetspärlorna i Frälsarkransen en grön nyans. Den ska påminna om diakonin och medmänskligheten, om naturen och miljön. Radbandet levereras i tygpåse. **Pris: 13,50**



PÅSKSPELET INLEDS i Gamla kyrkan och därifrån fortsätter vandringen till prästgårdens trädgård för att avslutas i Sibbo kyrka.

PATRIK FRISK är konstnärlig och andlig ledare för påskvandringen Kärlekens väg.



PETRUS SPELAS av Johan Aspelin och Pontius Pilatus av Sven-Gustav Åström.



ur Höga visan till en hebreisk melodi.

– I Getsemane blir det lite mera action, och där vill vi understryka den känslan och låter musikern **Niklas Mansner** improvisera fritt på elgitarr. Under den sista scenen i Sibbo kyrka spelar en liten orkester klassisk musik. Det han allra mest hoppas kunna för-

övningarna har pågått sedan länge och under de kommande veckorna

lägger Putte Frisk sista handen vid det påskspel som funnits i hans tankar i nästan tjugo år. Han hoppas att så många som möjligt kommer och tar del av det projekt som över tjugo personer jobbat med att förverkliga. Det han allra mest hoppas kunna för-

medla till publiken är hopp.

– Påskspelet slutar inte vid korsfäs-

telsen. I dialogen efteråt talar Petrus och Maria om uppståndelsen och om det liv som kommer. Vi gläntar på hoppet.

KÄRLEKENS VÄG

• **Långfredagen** klockan 19, med start i Gamla kyrkan i Sibbo.

• **Skådespelare:** Johan Aspelin (Petrus), Alexandra Gustafsson (Maria från Magdala), Sven-Gustav Åström (Pontius Pilatus)

• **Musikalisk ledare:** Lauri Palin

”Så mycket tror jag på det här konceptet att jag vågar säga att varenda en som deltar grips på ett eller annat sätt.”

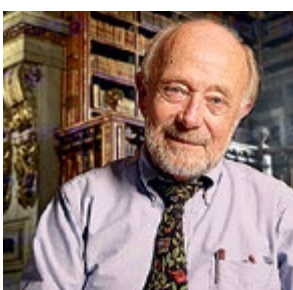
Marcus J. Borg ges ut på svenska

ÖVERSÄTTNING. Den progressiva amerikanska teologen och bibelvetaren **Marcus J. Borgs** bok *The Heart of Christianity* utkommer på svenska till sommaren eller tidigare. Det berättar **Tomas von Martens** som skaffat sig de svenska rättigheterna till boken av förlaget Harper-Collins i USA.

– En mångårig dröm går

nu i uppfyllelse. Boken har betydligt mycket för mig och för min syn på kristen tro, kristendomen och Bibeln, säger von Martens.

Utgivningen av boken har möjliggjorts av att det finns en färdig svensk översättning gjord av ett par teologer i Sverige. Med översättningen följer också ett förord skrivet av **K G Hammar**, ärkebiskop



MARCUS J. Borg.
FOTO: CYNDY J HUBBARD

emeritus i Svenska kyrkan. von Martens beskriver Borgs bok som en progressiv kristen klassiker som betydligt mycket för många som kanske annars hade övergett sin tro.

– Jag hoppas kunna turnera med boken i Borgå stift och starta diskussionsgrupper.

Enligt von Martens är det unika med Borgs kristna vi-

sion att han kombinerar ett passionerat kristet engagemang med en bibelsyn som han kallar för historisk, metaforisk och sakramental, i stället för en bokstavligh-faktisk.

– Han försöker bygga broar mellan det som han kallar för det ”tidigare paradigmet” och det ”framväxande paradigmet” inom kristen tro.

va sina egna liv sitter hon där, orörlig på den bekanta soffan, medan den yngsta dottern påminner henne om en känsla, den viktigaste av dem alla.

Det här är en film som handlar om kontrollförlust och den är viktig därför att de flesta av oss ska gå samma väg. Den talar tydligt om det som känns så skamligt och skrattretande då det gäller minnessjukdomar, men den säger också någonting om att förändras, mot sin vilja. Jag tror att alla som märkt att man inte längre kan läsa en bok på alltför nära avstånd, springa till bussen precis så kvickt som man tänkt sig eller sitta i skräddarställning en längre stund förstår vad jag menar. Känslan av förmälselse – att även jag skulle drabbas av detta, av åldrandet! Att jag inte kommer att vara undantaget!

Det jag kommer att minnas av den här filmen är Julianne Moores rollprestation, som hon belönats för bland annat med en Oscarstatyett. Hon är en strålande Alice, vacker och stark, rädd och spröd, på slutet frånvarande, insjunket i sitt eget mörker.

När man ser henne där, hopkrupen i soffan, undrar man: vad är ett jag? Vad är skal, vad är innehåll, kan man tänka sig att vi är ett jag så länge någon älskar oss för det jag vi varit?

Måste där finnas en annan människa som älskar oss?

Väntar själen, väntar den ivrigt på att släppas fri?

Filmens regissör **Richard Glatzer** avled förra veckan i nervsjukdomen ALS, 63 år gammal. Han använde sina egna erfarenheter av sjukdom då han arbetade med filmen.

■ SOFIA TORVALDS

Från fjärl till puppa

FILM

Still Alice

Regi: Richard Glatzer, Wash Westmoreland.

Manus: Richard Glatzer och Wash Westmoreland på basen av en roman av Lisa Genova.

I rollerna: Julianne Moore, Kristen Stewart, Alec Baldwin m.fl.

Alice (Julianne Moore), framgångsrik språkvetare, mor till tre vuxna barn och lycklig hustru till en lika så framgångsrik man, fyller femtio. Men under den välvärdade, effektiva ytan händer något: hon glömmer bort ord och namn, hon går ut och joggar och plötsligt har den välbekanta staden förvandlats till en främmande plats. När hon lite senare får diagnosen tidig Alzheimers sjukdom inser hon att hon kommer att förlora det hon kämpat allra hårdast för: det jag som hon skapat, den verbala, krävande, effektiva kvinna som hon är.

Det här är en film som inte gör så mycket av Alice relationer – både mannen och barnen förblir ganska bleka figurer, med undantag för den yngsta dottern Lydia (**Kristen Stewart**), som samtidigt är den modern haft flest konflikter med. Nej, det intressanta är huvudpersonen Alice och Julianne Moores ansikte när hon låter det framträda allt barare, med nätt av fina rynkor och medelålderskvinnans kroppshud blottad.

Hela den långa vägen till en så gott som stum tillvaro skildras inte, men när mannen lämnar huset för att rädda sin karriär och de andra familjemedlemmarna drar sig undan för att le-



VEM ÄR man om man inte längre minns sig själv? undrar språkvetaren Alice, spelad av Julianne Moore.

Borg var medlem av Jesuseminariet – ett omstritt projekt som utreder historiska fakta kring Jesus – och hade en doktorstitel från Oxfords universitet. Han avled i januari i år.

Den som vill veta mer om utgivningsprojektet kan kontakta Tomas von Martens på e-postadressen: tomas.vonmartens@gmail.com

■ SOFIA TORVALDS

Mixa och Matcha

FRÅGESPORT. Mixa och matcha dina kunskaper i Kyrkpressens frågesport. Vår tävlande den här veckan är Maria Turtschaninoff. Konstruerad av Jesper von Herten.

MEDTÄVLARE: MARIA TURTSCHANINOFF



Namn: Maria Turtschaninoff.

Ålder: 38.

Yrke och/eller titel: Författare.

Hemort: Karis.

Favoritmat och -dryck: Choklad och rödvin.

Lyssnar helst på: Naturljud.

Favoritidrottsgren- och/eller -lag: Ingen! Maratonläsning kanske.

Rekommendera en bok!: Minkriket av Karin Erlandsson.

Skulle vilja resa till: Paris, toujours!

Tråkigaste hemgöret: Diska.

Min åsikt om frågesporter: Roliga att göra mot maken och vinna överlägset.

Om jag vore en biblisk person skulle jag vara: Nån krånglig tant i GT. Finns det nån sån?

Slogan eller motto: "I don't speak message. I speak story." Stulet av Ursula K LeGuin.

FRÅGESPORTSRESULTAT: 16/25.

FRAMGÅNGSRIKA BACKHOPPARE PÅ 2000-TALET & HEMLAND

- | | |
|---------------------|--------------|
| a) Sven Hannawald | 1) Tyskland |
| b) Adam Malysz | 2) Schweiz |
| c) Simon Ammann | 3) Österrike |
| d) Andreas Widhölzl | 4) Polen |
| e) Jakub Janda | 5) Tjeckien |

Resultat: 1/5

FINLÄNSKA VARUMÄRKEN & PRODUKTER

- | | |
|--------------|--------------------------------|
| a) Harvia | 1) Fiskeredskap |
| b) Golla | 2) Cyklar och husvagnar |
| c) Solifer | 3) Bastuugnar |
| d) Marttiini | 4) Knivar |
| e) Rapala | 5) Fodral för elektronikprylar |

Resultat: 3/5

OPERAHUS I VÄRLDEN & PÅSTÄENDE

- | | |
|---------------------------|---|
| a) Metropolitan Opera | 1) Finns på Unescos världsarvslista sedan 2007 |
| b) La Scala | 2) Till traditionen hör att framföra Beethovens begravningsmarsch inför en tom sal när operachefen dött |
| c) Essens operahus | 3) Finns på samma tomt där det förut fanns ett sockerbruk |
| d) Sidneys operahus | 4) Ritades av Alvar Aalto |
| e) Finlands nationalopera | 5) Finns i en byggnad som heter Lincoln Center |

Resultat: 5/5

JESU APOSTLAR & PÅSTÄENDEN

- | | |
|-------------------|--|
| a) Jakob | 1) Han är Spaniens skyddshelgon och kallas på spanska Santiago |
| b) Matteus | 2) Han är skyddspatron för skatteindrivare, tulltjänstemän, bokhållare och växlare |
| c) Johannes | 3) Han var enligt Nya Testamentet den av Jesu tolv apostlar som förrådde Jesus |
| d) Judas Iskariot | 4) "Klippan" var en galileisk fiskare tilldelad en ledarroll av Jesus |
| e) Petrus | 5) Han är den ende av apostlarna som enligt traditionen inte led martyrdöden |

Resultat: 5/5

HUNDRASER & HEMLAND

- | | |
|--------------------|-------------------|
| a) Drever | 1) Storbritannien |
| b) Lappsk vallhund | 2) Sverige |
| c) Pudel | 3) Tyskland |
| d) Mops | 4) Finland |
| e) Tax | 5) Frankrike |

Resultat: 2/5

Svar:
Framgångsrika backhoppare på 2000-talet & Hemland: a-1, b-4, c-2, d-3, e-5
Finländska varumärken & Produkter: a-3, b-5, c-2, d-4, e-1
Operahus i världen & Påståenden: a-5, b-2, c-4, d-1, e-3
Jesu apostlar & Påståenden: a-1, b-2, c-5, d-3, e-4
Hundraser & Hemland: a-2, b-4, c-5, d-1, e-3

Vill du ha Kyrkpressen?

Tack vare de lutherska församlingarna når Kyrkpressen varje vecka 90 000 hem.

Om du inte tillhör dem som får tidningen via församlingen, kan du prenumerera på Kyrkpressen som privatperson. Du kan

också ge en gåvoprenumeration till någon som inte får den.

Ring **040 831 6614** eller skicka e-post till prenumeration@kyrkpressen.fi. Priset för en privatprenumeration år 2015 är 65 €.

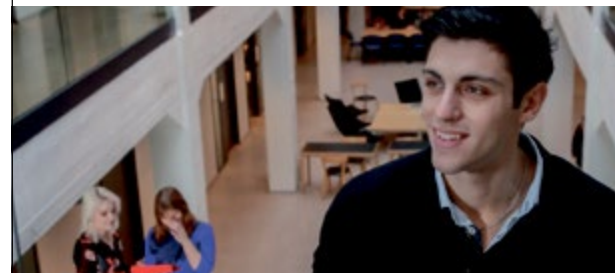


Böcker i nätet allkristet.fi
Och i vänstäderna Karleby & Jakobstad



Åbo Akademi

Magisterlinjen i
offentligt ledarskap



Åbo Akademi erbjuder en unik, tvärvetenskaplig magisterlinje i offentligt ledarskap. Du får förutsättningar att verka i chefs-, koordinators- och expertuppgifter inom den offentliga sektorn.

Linjen är tvåårig och omfattar 120 studiepoäng. Utbildningen ges i samarbete mellan ämnena offentlig förvaltning och offentlig rätt och antagningen till magisterlinjen i offentlig ledarskap sker till någondera av huvudämnena. Linjen är placerad i Åbo, men studierna kan i regel också genomföras på distans vid Åbo Akademi i Vasa. Studierna kan planeras så att de kan kombineras med arbete. Lägre högskoleexamen krävs för att söka in.

Linjen passar bra för dej som:

- redan har arbetserfarenhet
- har högre högskoleexamen och vill förbättra din kompetens

Sista ansökningsdag: 30 april 2015.

Mera information: www.abo.fi/ansok/offentligtledarskapsok

www.abo.fi

UR EVANGELIET

”Min själ prisar Herrens storhet, min ande jublar över Gud, min frälsare: han har vänt sin blick till sin ringa tjänarinna.”

Läs mera i Luk. 1:46–55.

OM HELGEN

Änglamöte och vårankomst

På söndag firar vi Marie bebådelsedag. Det här är en högtidsdag som hör ihop med julen – vi firar nämligen att jungfru Maria fick veta av ängeln att hon väntade Guds son. Därför infaller den här helgdagen nio månader före jul.

Trots att vi fortfarande befinner oss i fastan är det här en högtidsdag som speciellt förr i världen firades grundligt. Bebådelsedagen infaller nästan samtidigt som vårdagjämningen och därför har båda dagarna firats som vårens ankomst.

RUNT KNUTEN

”Barockens påskpärlor.”

Konsert i Kyrkslätt kyrka i dag torsdag kl. 18.



Du är hjärtligt välkommen till KRAN r.f.:s vårseminarium med temat:

Minnesotamodellen

– en fungerande behandlingsmetod mot missbruk

Föreläsare: Sari Röman

Tid: 20.4.2015 kl. 13–16

Plats: Ämbetshuset, Stora församlingssalen, Skolhusgatan 28, Vasa

Fritt inträde. Kaffeservering! Anmäl därför ditt deltagande senast 9.4 till mette.strauss@kran.fi

Arrangör: KRAN r.f. och Vasa svenska församling i samarbete med SFV Bildning

INSIDAN

Ansvärlig redaktör:
Erika Rönngård,
040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonsera i Kyrkpressen!
Leif Westerling 050 329 4444, leif.westerling@kyrkpressen.fi
Jonny Åstrand 050 092 4528, cjcenter@malax.fi
Kyrkliga annonser: 040 831 6614, annons@kyrkpressen.fi

BETRAKTELSEN LARS SCHMIDT



ILLUSTRATION: JOHANNA HÖGVÄG

Någonting om ödmjukhet

I BIBELN läser vi hur ängeln Gabriel uppenbarar sig för Maria. Ängeln berättar att Maria ska föda en son. Texten berättar även att Maria till en början blir förskräckt, men samtidigt ödmjuk. Hon svarar ängeln genom att säga: Må det ske med mig som du har sagt.

ATT NÅ den ödmjukhet som Maria nådde var ingen lätt sak för henne och skulle knappast vara lätt för dagens människa. För visst vet vi hur svårt det är att tro på sådant man inte förstår. Det är det konkreta som styr oss. I dag tror många att människan är på väg att förstå allting – eller i alla fall det mesta. Vi människor tror ofta att vi är skapelsens krona. Därför får vi också göra vad vi vill. Många tror dessutom att stor rikedom kan göra oss människor lyckliga. Till och med fastän pengarna ligger gömda på bankkonton i främmande länder.

JAG VILL berätta för dig om en händelse för fjorton år sedan som kanske ger lite andra perspektiv på vår kunskap om livet och framtiden. En liten skara församlingsbor i Borgå samlades – dagen före stilla veckan – för att ta ett sista farväl av ett barn som jag döpt några veckor tidigare. Vi hade många frågor som aldrig fick några svar. Vi försökte trösta varandra med att tänka att på evighetens måttstock är alla liv korta och obetydliga. Vi försökte trösta varandra med tankar om att hon nu har det bra. Att hon ju var ett Guds barn som föräldrarna fått låna för en mycket begränsad tid. Men det som framför allt hände var att vi blev små och hjälplösa inför det vi inte kunde förstå.

NÄR JAG i dag läser om människors maktbegär, om korruption och annat, så tänker jag ofta på den lilla flickan som dog alltför tidigt, men jag gör det med en trygg tanke om att hon gått in i Guds rike. Utan ödmjukhet och utan en tro på Guds kärlek och en öppen evighet skulle livet för mig vara ganska meningslöst. Hur är det med dig?

Lars Schmidt är prost och pensionär bosatt i Borgå.

#bönetwitter

”Herre hjälp mej att se mitt liv i rätt perspektiv.”

Följ Kyrkpressens böne-twitter på sökordet #bönetwitter

HELGENS TEXTER

FÖRSTA LÄSNINGEN
1 Sam. 2:1–2, 6–9

ANDRA LÄSNINGEN
Rom 8:1–4

EVANGELIUM
Luk. 1:46–55

Marie bebådelsedag. Temat är ”Herrens tjänarinna”.

PSALMFÖRSLAG

58, 56, 55, 23: 1–4 (N).
Psalmerna är valda av Dag-Ulrik Almquist.

VECKANS PERSON

LARS SCHMIDT är född 1941 och har jobbat som församlingsspastor i Esbo och Borgå, sjömanspräst i Rouen (Frankrike) och Domprost i Borgå.

Han har hustru, två barn och fem barnbarn.

Han har skrivit fyra böcker samt en doktorsavhandling om hur inbördeskriget påverkade Borgåbygden. Han tycker om att måla tavlor och har gillat maratonlöpning.

Lars Schmidt skriver betraktelsetexter i detta nummer och de två följande numren av Kyrkpressen.

KALENDERN 20–26.3

ÅBOLANDS PROSTERI

VÄSTÅBOLAND Pargas församlingsdistrikt:

Sö 22.3. kl 10: Högmässa i kyrkan, Backström, Ollila. Efter högmässan kyrkkaffe och väffelstekning ute på kyrkbacken till förmån för insamlingen Gemensamt Ansvar.
On 25.3. kl 18: Veckomässa med taizésånger i kyrkan, Backström, Lehtonen.

Nagu kapellförsamling:
Sö 22.3. kl 18: Kvällsyrka med nattvard i församlingshemmet, Granström, Taulio. Kvällens gäst: Rory Kaye från Göteborg. Efter gudstjänsten gemenskap kring bordet.

Korpo kapellförsamling:
Sö 22.3. kl 16: Gudstjänst i Korpo kyrka (OBS tiden!), Killström, Granlund. Efter gudstjänsten väffelkalas i församlingshemmet.
Houtskär kapellförsamling:
Sö 22.3. kl 11: Gudstjänst i kyrkan, Granlund, Killström.
Iniö kapellförsamling:
Sö 22.3.: Ingen gudstjänst i Iniö denna vecka.

ÅBO
to 19.3. kl. 18: Musikinspirerad församlingsskväll i Aurelia (1 vän.)
lö 21.3. kl. 15: Middag för ensamstående föräldrar i Aurelia (1 vän.)
kl. 16 Konsert Cantate Mariae i Domkyrkan till förmån för Gemensamt Ansvar. Marjo Daniels-son (sopran), Birgitta Forsman (orgel).
sö 22.3. kl. 12: Högmässa i Domkyrkan. Mullo (pred), Bäck (lit), Danielsson. ÅSF:s ungdomskör, dir. Olli Liljeström. Barnhörna. Kyrkkaffe.
ti 24.3. kl. 18: Tyst meditation i Aurelia (1 vän.)
ons 25.3. kl. 12: Frukostklubb för herrar (Auragatan 1). Universitetslärare Siv Sandberg: ”Hur påverkar samhällsbeslut i stad och stat kyrkans förvaltning?”
kl. 13 Café Orchidé i Aurelia (1 vän.). Påskens ikoner, Eija Grahn berättar.
kl. 18 Veckomässa i Aurelia (1 vän.)
kl. 18.45 Bibelstudiegrupp för och med alla sinnen med Laura Hellsten i Aurelia (1 vän.)
to 26.3. kl. 18: Öppen bönegrupp, ansvarsperson pia.siegfrids@turku.fi

NÄRPES PROSTERI

KORSNÄS
To 19/3 13.00: Silvergruppen i Församlingshemmet. Gäst Carina Blom från Folkhälsan. Tema: Matglädje för äldre.
Fre 20/3 18.30: Fredagscafé för kvinnor i Församlingshemmet. Gäst: Siv Hellman.
Lö 21/3 14.00: Pysselcafé för Nordkorea i Församlingshemmet.
Lö 21/3 19.00: Samling för Gemensamt Ansvar i Korsbäck byagård. Medv. Solveig Mikkonen och Erik Sepänaho, Ebba Carling, Deseré Granholm m.fl. Lotteri och servering.
Sö 22/3 18.00: Sånggudstjänst i Kyrkan med Närpes prosteris körer och kantorer. Predikant och liturg: past. Ulf Sundqvist.
Må 23/3 13.00: Korsbäck missionskyrka i Byagården.
Må 23/3 15.30: Bibelstudie- och bönegrupp i Församlingshemmet.
Ti 24/3 13.00: Taklax missionskyrka i Bönehuset.
Ti 24/3 19.00: Träffpunkt i Taklax bönehus.
To 26/4 13.00: Molpe missionskyrka i Bykyrkan.
Fre 27/3 13.00: Solglimten i Församlingshemmet.

ÅLANDS PROSTERI

HAMMARLAND
Jungfru Marie bebådelsedag:
Högmässa kl 12
Ingemar Johansson, Kerstin Ols-son
Kyrkokören medverkar
Välsignelse av förtroendevalda
22.3 Kyrkofullmäktige: i Catharinagården kl 13.15

JOMALA

Söndag den 22.3 kl.11.00: Familjemässa i S:t Olofs kyrka. Kent Danielsson, Eva-Helena Hansen, Fredrik Erlandsson. Gudstjänstgrupp 1
kl. 11–16: Konfirmanddag för sommarskriftskolan.
Kl. 18.30: Bröllopsmusik i kyrkan. Presentation av musik som kan passa under vigseln. Fredrik Erlandsson, Eva-Helena Hansen
Onsdag 25.3 kl 12: Församlingslunch
Fredag 27.3 kl.18: Ungmässa i S:t Olofsgården
Sinnesnärvaro och själaro i fastan: Ännu finns det plats att öva tystnad och närvaro i handling, kom med på ukrainsk äggmålning i Prästgården. Anmälningar 328330

MARIEHAMN
22.03 Litterärmässa: kl. 11 i S:t Görans, predikan Maria Turtschaninoff, M W, G K, Freda'kören. Kyrklunch i församlingshemmet kl. 13.30.
Pjäsen ”Gästfrihetens kyrka”: kl. 16 i S:t Görans. Arr: KCSA
26.03 Lunchmässa: kl. 11.30 i S:t Görans kyrka, M W, G K.
Sopplunch: i församlingshemmet kl. 12. Pris: 5€. **Kyrktaxi på beställning, tfn 19500.**

SUND-VÄRDÖ
Söndag 22.3 kl. 11.00: Gudstjänst i Vårdö församlingshem. Juanita Fagerholm-Urch, Kent Eriksson.
Onsdag 25.3 kl. 14.00: Tillsammans-träff i Sunds församlingshem. Kom och drick ditt eftermiddagskaffe i sällskap med andral För mer information, kontakta tf diakoniarbetaren Therese Kronqvist, tfn 0457 344 9492.
http://sund-vardeforsamling.fi/

NÄRPES PROSTERI

KORSNÄS
To 19/3 13.00: Silvergruppen i Församlingshemmet. Gäst Carina Blom från Folkhälsan. Tema: Matglädje för äldre.
Fre 20/3 18.30: Fredagscafé för kvinnor i Församlingshemmet. Gäst: Siv Hellman.
Lö 21/3 14.00: Pysselcafé för Nordkorea i Församlingshemmet.
Lö 21/3 19.00: Samling för Gemensamt Ansvar i Korsbäck byagård. Medv. Solveig Mikkonen och Erik Sepänaho, Ebba Carling, Deseré Granholm m.fl. Lotteri och servering.
Sö 22/3 18.00: Sånggudstjänst i Kyrkan med Närpes prosteris körer och kantorer. Predikant och liturg: past. Ulf Sundqvist.
Må 23/3 13.00: Korsbäck missionskyrka i Byagården.
Må 23/3 15.30: Bibelstudie- och bönegrupp i Församlingshemmet.
Ti 24/3 13.00: Taklax missionskyrka i Bönehuset.
Ti 24/3 19.00: Träffpunkt i Taklax bönehus.
To 26/4 13.00: Molpe missionskyrka i Bykyrkan.
Fre 27/3 13.00: Solglimten i Församlingshemmet.

KRISTINESTAD

kristinestadssvenska församling. fi
Kvällsmässa: lö 21.3 kl 18 i Dagsmark bönehus, Lövdahl, Martikainen
Högmässa: sö 22.3 kl 10 i L:fjärd, Norrback, Martikainen
Familjegudstjänst: sö 22.3 kl 12 i K:stad, Norrback, Nilsson, barnen medverkar i början och går sedan till förs.hemmet
Söndagsskola: sö 22.3 kl 15 i L:fjärds förs.hem
Prosteriets sånggudstjänst: sö 22.3 kl 18 i Korsnäs kyrka
Promenad för Gemensamt Ansvar: må 23.3 kl 18.30 i Sideby, start från diakonikansliet, avg. 5 € -
Prosteriets inspirationsdag: ti 24.3 kl 16.30 kring kristen fostran i Närpes förs.hem. Mera info och anmälan till Jeanette Ribacka-Berg tel: 040-5040139
Missionsauktion: ti 24.3 kl 18.30 i Härkmeri bönehus, Norrback
Pensionärssamling: on 25.3 kl 11.15 i K:stads förs.hem, Saarinen m.fl
Föräldra-möte: on 25.3 kl 19 för K:stads konfirmandgrupp i K:stads förs.hem
Pensionärssamling: to 26.3 kl 11.30 i Sideby, Norrback m.fl

NÄRPES

www.narpesforsamling.fi
Närpes
To 19/3 kl 13: Samling i Böle by-stuga.
To 19.3 kl 18: Ortodox liturgi i förs.hemmet.
Lö 21.3 kl 9.30: Kvinnofrukost i Norrnäs bönehus.
Lö 21.3 kl 18: ”Kvällsmusik i S:ta Maria” Santa Marian kuoro, S.Lindén.
Sö 22.3 kl 12: Högmässa Johan Eklöf, G.Lindén.
Ti 24.3 kl 16.30–21: Workshop kring kristen fostran i förs.hemmet.

ÖVERMARK

Fr 20.3 kl 13: Pensionärssamling i förs.hemmet.
Sö 22.3 kl 10: Högmässa Lassus, Wikstedt.
Pörtom
To 19.3 kl 13: Pensionärssamling i förs.hemmet.
Lö 21.3 kl 18: Psalmkväll i förs.hemmet till förmån för Gemensamt Ansvar, Sundqvist, G.Lindén.
Sö 22.3 kl 14: Högmässa Sundqvist, S.Lindén.
On 25.3 kl 18: Finska gruppen i förs.hemmet, Sundqvist.
Obs! Drängstugan i Pörtom tar fortfarande emot för Varbla arbetet.

KORSVOLMS PROSTERI

BERGÖ
Lö kl 18: Sångafton för Gemensamt Ansvar i församlingshemmet. Englund, Brunell. Servering.
Sö kl 14: Gudstjänst, Cay-Håkan Englund, Peter Brunell. Mauriz Brunell spelar fiol.
Må kl 10: Familjeklubben.
Ti kl 13: Missionskyrkan.

BACH BORGÅ

Trefaldig födelsedagskonsert

Lördagen den 21.3 kl. 16, på J.S. Bachs 330-årsdag, ger organisten **Mikael Helenelund** (60) och sopranen **Camilla Wiksten-Rönbacka** (40) en gemensam födelsedagskonsert i Borgå domkyrka.

Programmet är en hyllning till kyrkomusikens största tonsättare som skrev sina verk "till Guds ära och sinnets uppbyggelse". Konserten innehåller också musik av **César Franck** och **Oskar Merikanto**. Båda hör till de tonsättare som inspirerats av Bachs tidlösa musik. Fritt inträde, program å 10 € till förmån för Gemensamt Ansvar.

Gamlasv. 6. Kass, Varho. Kyrkkaffe.
- **Kl. 15.30 Puls-gudstjänst:** i Hagasalen, Vesperv. 12 A. Barnkyrka.
- **Kl. 18 Bibelstudium:** i Malm kyrka, Kommunalt. 1. 2 Mos 8. Sandell.
Ti 24.3:
- **Kl. 10 Musiklek:** i Malm kyrka, Kommunalt. 1. Musiklek för barn 0-4 år med förälder. Vi bjuder på kaffe, saft och smörgås. Ledare Sussi Isaksson.
- **Kl. 13 Dagscafé:** i Månas kyrka, Skogsbäcksv. 15. Kaffé, dopp, andakt, program och servering. Bodil Sandell.
- **Kl. 17 Petrus barnkör:** i Munkshöjdens församlingshem, Raumov. 3. Välkomna alla barn från 5 år uppåt! Ledare Liisa Ahlberg.
- **Kl. 19 Förbön och tack:** i Munkshöjdens kyrka, Raumov. 3. Pekka Reinikainen, Lassus, Ahlberg. Barn-passning. Kyrdörrarna öppnas kl. 18.30.
Ons 25.3:
- **Kl. 13 Onsdags-söndagsskola:** i Månas kyrka, Skogsbäcksv. 15. Söndagsskola för dej som är 9 år och uppåt. Berättar om Jesus, mellanmål och lekar. Ledare Sussi Isaksson.
- **Kl. 18.30 Petrus Koralkör:** i Petruscentret, Vesperv. 12 A. Hilli.
To 26.3:
- **Kl. 10 Babyrytmik:** i Hagasalen, Vesperv. 12 A. Babyrytmik för 0-1-åringar. Välkommen! Ledare Liisa Ahlberg.
- **Kl. 10 Musiklek:** i Munkshöjden, Björneborgsv. 1. Musiklek för barn 0-4 år med förälder. Vi bjuder på kaffe, saft och smörgås. Ledare Sussi Isaksson.
- **Kl. 18 Bönegrupp:** i Petruscentret, Klubbrummet, Vesperv. 12 A. Ledare Camilla Norkko.
- **Kl. 18.30 Petrus vokalsemble:** i Äggelby gamla kyrka, Brofogdev. 12. Sångövning. Hilli.

GRANKULLA
To 19.3 kl. 10-11 Lovsång och bön: i övre brasrummet.
Kl. 18.30 Bibelkväll: i Sebastos.
Lö 21.3 kl.12 Påsk- och värpspel för hela familjen: i Sebastos, Yvonne Fransman.
Sö 22.3 kl.12 Marie bebådelsedagens högmässa: Ulrik Sandell, Barbro Smeds. Kaffé i nedre salen.
Kl. 12 Söndagsskola: i Klubb 97, Pippi Collander och Märta Backman.
Kl. 10 Singelföräldracaféträff: i Sebastos, Marina Paqvalén.
Må 23.3 kl.16-18 Ungdomskväll: i Klubb 97.
Kl. 18 Johannes-Passionen: av J.S. Bach. Konsert i Grankulla kyrka. Chorus Cantorum Finlandiae, Jussi Salonen, evangelist, solister ur kören, Opus X, orkester. Ilpo Laspas, organist, Kari Turunen, dirigent. Programblad 15 € vid dörren eller förhandsköp från kyrkoherdeämbetet.
Ti 24.3 kl. 9.30 Familjelyktan: i Sebastos, Yvonne Fransman, Barbro Smeds.
Kl. 9.30-11 Diakonimottagning: och brödotdelning.
Tisdagsträffen: besöker Esbo svenska församlings "tisdagsträff", start kl.12.30.
Kl. 15 Tvåspråkig mentalvårdsgrupp: i Sebastos.
Kl. 17.30 Smyckeskväll: i dagklubbens kök, Yvonne Fransman.
Kl. 18 Damkören Grazia: i övre salen.
On 25.3 kl. 13.30 Kyrkosyfoöreningen: i övre brasrummet.
Kl. 18.30 Onsdagsbön: i kyrkan, Kjell Granlund.
Kl. 20-21 Facebook-mottagning: Marlen Talus-Puzesh.
To 26.3 kl.10-11 Lovsång och bön: i övre brasrummet.
Barnläger på Högsand i Hangö: Läger 1. För barn i åk 1-3. Tid 1-3.6.2015. Pris 55 €.
Läger 2. För barn i åk 4-6. Tid 3-6.6.2015. Pris 70 €.
Anm. till kyrkoherdeämbetet tfn 09-512 3722: eller grankulla.sv.fors@evl.fi
Mer info: Marlen "Maami" Talus-Puzesh, 050-301 7467.
Vid anmälan behöver vi veta, barnets namn, adress, ålder, dieter, allergier samt vårdnadshavarens kontaktuppgifter.
Pensionärsläger 1-4.6 på Högsand i Lappvik: Temat är att lyssna. Vi har gemensamma träffar med barnen på barnlägret. Välkommen! Vi tar emot anmälningar fram till 22.4.2015. Pris: 80 euro/dubbelrum, 100 euro/enkelrum. (andra än grankullabor: 120 respektive 160 euro).
Grankullabor har företräde. Möjligheter till ekonomiskt stöd för lägret finns. Kontakta Catherine Granlund 050-439 3208 eller Karin Nordberg 050-343 6885.

HELSINGFORS PROSTERI
Det finns ännu plats på specialskriftskolan: 9-13.6.2015 på Lärkulla stiftsgård i Karis. Anmälningar till ledarna, omsorgspastor Ben Thilman, tfn 0400602829 el Kristina Jansson-Saarela, tfn 09 2340 2540.
Församlingarnas samtalsjänst: dejourerar på tfn 01019-0072 (från utlandet +358 1019 0072) varje kväll kl.20-24. En webbaserad hjälptjänst finns på adressen http://evl.fi/na/our
Användaren behöver inte uppge namn, e-postadress eller andra uppgifter som kan leda till identifiering utan väljer själv en signatur och ett lösenord. Ring eller skriv när Du behöver stöd!
KAMPENS KAPELL: är öppet vardagar 8-20 och veckoslut samt helgdagar 10-18.
Mer info: www.helsingforsforsamlingar.fi

DEUTSCHE GEMEINDE
So 22.3. um 11 Uhr: Gottesdienst (Panzig)

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

ESBO
Högmässor sö 22.3. Marie Bebådel-sedag: Esbo domkyrka kl. 12.15. Jäntti, Malmgren. Marthorna inbjuds speciellt. Marthor medverkar med psalmval, som textläsare, förebedjare och kyrkvårdar. Postludium: Lasse Martensons marthasång "Kom, min syster". Kyrkkaffe i Sockenstugan.
Kvällsmässa med körer från Helsingfors Kyrkosångsförbund och Västra Nylands kyrkosångskrets: Olars kyrka, finska sidan, sö 22.3 kl. 18-19.30. Ca 150 sångare, bl.a. EsVoces, Kråksången och Novena. Markus Malmgren, orgel, Roger Rönberg, liturg och predikan. Nina Kronlund, dirigent. Timo Kiiskinen: Then nya Pingstmessan. Ulf Långbacka: Amen. Peter Hilli: Guds moders ros, ur-uppförs av Novena.
Kretsar för pensionärer och daglediga kl. 13-15: Köklax kapell ti 24.3, Kalajärvi kapell to 26.3.
Bönekvarnen: Olars kyrka ti 24.3 kl. 18. Rönberg. Bönekvarnen är en stund för bön och stillhet. Vi ber för kyrkan, för världen och för våra medlemmar. Möjlighet till förbön. Bönestunden räcker ca 20 minuter.
Samtalsgruppen i Olars kyrka: ti 24.3 kl. 18.
Ungdomsmässa: Sökö kapell on 25.3 kl. 20, Kanckos, Wikman, Terho.
Lunch och mässa för funktionshindrade: Köklax kapell fre 27.3 kl. 12-14.30 Skjuts ordnas. Anm. före 20.3, 040 5471856/Heikkinen.
Öppen diakonimottagning: Kyrktian, Kyrkog. 10, varje må kl. 11-13.

TAMMERFORS
Sö 22.3: Marie bebådelsedag, guds-tjänst kl 11 i SvH, Inka-Riina Valtonen och Hanna-Maarit Kohta-mäki.
Ti 24.3: Mammor, pappor o barn, kl 10 SvG
Ti 24.3: Tisdagsklubben SvG kl 13-15.30
Ons 25.3: Diakonikretsen kl 13 SvH; vi besöker Lotta museet i Kaleva, Väinö-länkatu 2
Ons 25.3: Skriba för vuxna kl 18 i SvH med kyrkoherden

VANDA
Högmässa: sö 22.3 kl. 10 i Helsing kyrka S:t Lars. Marthornas kyrksöndag. ViAnda-kören medverkar. K.Andersson, A. Ekberg. Efter högmässan kyrkkaffe i Bagarstugan.
Ingen högmässa: sö 22.3 i S:t Martins kapell.
Familjecafé: i samarbete med Folkhäl-san må 23.3 kl. 9.30 -12 i Martinisti församlingscentrum.
Barnens påskandakter: ti 24.3 kl. 9.30 och kl. 10 i Daghemmet Timotej, Skum-gränden 13. Ons 25.3 kl. 9.30 i Martinisti församlingscentrum, Bredängsvägen 2. To 26.3 kl. 9.30 och kl. 10 i Dickursby daghem, Idrottsvägen 4.
ViAnda-kören: övar ons 25.3 kl. 12-14 på Helsinggård, Konungsvägen 2.
Allsång: ons 25.3 kl. 14.30 i Folkhälsan-huset, Vallmövägen 28, med Gunnar Weckström och Anders Ekberg.
Ungdomskväll: ons 25.3 kl. 18 i Bagar-stugan, Kurirvägen 1.
Sottungsby-Häkansböle pensionärs-krets: samlas to 26.3 kl. 13 i Häkansböle kyrka.
Missionskväll: to 26.3 kl. 18 Bagarstugan, Kurirvägen 1. K. Andersson. Gäst: Ann-Britt Hedman. Tema: Nepal.
Församlingens födelsedagsfest: to 9.4 kl. 13 i Prostgården, Kyrkovägen 45, för alla som fyller 75,80,85,90-100 år i januari-juni 2015. Anmälan senast 27.3 till pastorskansliet tfn 09 - 8306262 eller till diakon Heidi Salminen 050-3301828.

RASEBORGS PROSTERI
EKENÄSNEJDENS SVENSKA
"Så ska det låta": to 19.3 kl. 19 i Tenala FH. Ami Aspelund, Olav Söderström, Håkan Streng, Sixten Lundberg m.fl. In-träde 10/5€ för GA (inkl.servering).
Högmässor och gudstjänster 22.3: kl. 10 i Ekenäs kyrka, M.Cleve, P.Nygård. kl. 10 i Tenala kyrka (ej HNN), S.Söderlund, N.Burgmann. kl. 12 i Bromarvs kyrka, S.Söderlund, N.Burgmann. Ansvarslunch i FH efter högmässan.
Välgörenhetskonsert: sö 22.3 kl. 15 i Ekenäs FH. Medv. Frida Andersson, Claes Andersson & Annika Cleo, Emma Fogelholm & Rabbe Thomasson, Peik Aspback, Linn Thomasson. T.f.f. barn-hemmet Annai i Tamil Nadu, Indien, samt delvis för Lettlandsbistånd. Även allsång, café o. lotteri. Inträde 15€.
Ung gudstjänst: on 25.3 kl. 18 i Ekenäs kyrka, K.Wikström.
Ytterligare info: www.ekenasnejdens-forsamling.fi

KYRKSLÄTT
Barockens påskpärlor: to 19.3 kl. 18 Konsert i Kyrkslätt kyrka. Bl.a. Pergole-sis Stabat Mater. Fritt inträde. Program-blad 10 €.
EFFA öppet på Lyan för åk 3-4: freda-gar kl.13.15-16 fram till 27.3. Info: Jenny Åkerlund tel. 050 376 1488
Söndagsskola för barn: lördagar kl. 10 på Lyan. Ingen anmälan.
Söndagsskola för barn: söndagar kl. 12 med start i Kyrkslätt kyrka. Ingen anmälan.
Högmässa: sö 22.3 kl. 12 i Kyrkslätt kyrka. Linus Stråhlman och Susann Joki.
Seniorgruppen - samtalsgrupp för män: må 23.3 kl. 13.30 på Mikaelgården. Ma-ria Borg-Karlsson berättar om Nepal.
Resa till vänförsamlingen Harju-Risti i Estland: 24-26.4. Pris: 100 € för för-samlingens medlemmar. Info på hem-sidan. Anmälningar senast 23.3: carola.lupander@evl.fi, tel. 050 376 1489.
SommarDax: dagläger 1-18.6 på Lyan för barn i åk 1-4. Pris: 50 €/vecka för församlingens medlemmar. Info och anmälningar: www.kyrkslattsvenska.fi. Frågor: jenny.akerlund@evl.fi, tel. 050 376 1488.
SensommarDax: dagläger 3-7.8 på Lyan för barn i åk 1-4. Pris: 50 €/vecka för församlingens medlemmar. Info och anmälningar: www.kyrkslattsvenska.fi. Frågor: jenny.akerlund@evl.fi, tel. 050 376 1488.
Lopptorget i Gesterby: öppet onsdagar kl. 15-17, Silverhagen 6.
Kyrkoherdeämbets tfn (09) 8050 8292: Epost kyrkslatts.svenska.forsam-ling@evl.fi
Mera info på www.kyrkslattsvenska.fi

INGÅ
Sö 22.3. Marie Bebådelsedag: Martho-nas kyrkdag, kl 10 tvåspråkig högmässa i Ingå kyrka, Makweri, Gustafsson Burg-mann, kyrkokören. Kyrkkaffe i försam-lingshemmet.
Må 23.3 kl 18.30: Bibelgruppen i Präst-gården. Hellsten
Ti 24.3 kl 18: Missionsauktion i försam-

Gravstenar av erkänd kvalitet från Kaavin Kivi.
Ortens begravningsbyrå sedan 1931
Nykarleby Begravningsbyrå
Stefan Lindgird | Topeliusplanaden 23 | Tel. 722 0369 eller 0400-913 090 | www.begravningsbyras.fi
Auktoriserad av Finlands Begravningsbyråers Förbund

LEDIGA TJÄNSTER

Korsholms svenska församling

lediganslår den ena av församlingens tjänster för diakoni.

Ansökningarna riktas **senast 27.03.2015 kl.16** till Församlingsrådet i Korsholms svenska församling, Adelcrantzgränd 1, 65380 Vasa. Märk kuvertet "Ansökan till diakontjänst".

För ordinarie besättande av tjänsten fordras av biskopsmötet godkänd diakonutbildning.

Den som väljs till tjänsten anställs så fort som möjligt och tillträder tjänsten från 1/8 2015. Tjänsten gäller tillsvi-dare och har en provtid på sex månader. Tjänstestället är Niklasvägen 3 i Korsholm och lön betalas enligt kravgrupp 502. God förmåga i svenska och nöjaktig i finska i tal och skrift krävs. Den som väljs bör uppvisa straffregisterutdrag och godtagbart läkarintyg.

Närmare uppgifter ger kyrkoherde Berndt Berg, tel.050-3640938.

Vanda svenska församling lediganslår en befattning som

BARNLEDARE (59%)

att sökas senast måndagen den 23 mars 2015 kl.15.00.

För befattningen som barnledare förutsätts examen enligt biskopsmötets beslut 9.9.2009 eller avlagd examen eller ut-bildning enligt biskopsmötets tidigare beslut.

Sökanden bör vara medlem i den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland. Den som väljs till befattningen skall uppvi-sa utdrag ur brottsregister. Lön enligt kravgrupp 402 (krav-gruppens grundlön 1927,74 €).

Ansökningar riktas till Församlingsrådet i Vanda svenska församling, PB 69, 01301 Vanda. Ansökningarna kan sändas per e-post till vandasvenska(at)evl.fi.

Närmare upplysningar om barnledarens uppgifter ger ledande barnledare Alexandra Blomqvist 050-566 8266.

KYRKOSTYRELSEN[†]

Kyrkostyrelsen sköter den gemensamma administra-tionen, ekonomin och verksamheten inom den evange-lisk-lutherska kyrkan i Finland. Kyrkans central för det svenska arbetet verkar inom Kyrkostyrelsen som ett serviceorgan för kyrkans verksamhet på svenska.

Kyrkans central för det svenska arbetet (KCSA) söker i arbetsavtalsförhållande en

BYRÅSEKRETERARE

Byråsekreterarens uppgift är att sköta sekreteraruppgifter inom KCSA:s centralkansli samt enheten kyrkans verksamhet. Till uppgifterna hör bl.a. praktiska arrangemang i samband med seminarier, utbildningsdagar och andra evenemang som enheten ordnar. Byråsekreteraren är KCSA:s kontaktperson gällande publikationer och stödperson för centralens arkiveringsfrågor.

Ansökan med dokumentation om behörighet och kvalifikatio-ner riktas till Kyrkostyrelsen i främsta rummet via den elektroniska rekryteringsservicen sakasti.fi/tyopaikat eller till Kyrkostyrelsens registratorskontor på adressen PB 210 (Södra kajen 8) 00131 Helsingfors senast den 2.4 2015 kl. 15. Ansökningshandlingarna returneras inte.

Annonser i sin helhet och närmare uppgifter om befattningen finns på adressen sakasti.fi/tyopaikat.

www.evl.fi/rekrytering

Glutenfria nattvardsoblater

Vi har bakat oblater i 106 år. Numera är våra oblater glutenfria och bakade på KRAV-märkta råvaror. De är ett hantverk där allt görs för hand.

Välkommen att beställa Era oblater från vårt oblatbageri! www.erstadiakoni.se/oblatbageri



Ersta diakoni

MARKNAD

ÖNSKAS HYRA

Sökes
Etta i Esbo eller Helsingfors
f.o.m. 1.5.2015. Hyra max
700€/mån. Skötsam, rökfri
och pålitlig 25-årig kvinna.
Tel.0505773627.

Ansvarsfullt, rökfritt par
önskar hyra 2rum och kök för
längre tid i Östra H.fors fr.o.m.
1.5. Ring 0505444660/Tony el.
0400817655/Tina

Skötsam nybliven familj söker
fräsch trea med balkong i
Vasa centrum fr.o.m. juni. Tel:
0505469519/Jonas

Hurtigt nytexaminerat
teknologpar söker en trivsamt
tvåa i västra Hfors eller östra
Esbo. Vi har en segelbåt, nära
havet prefereras. Rökfri, inga
husdjur. 0504622771/Lasse

UTHYRES

Stor 2-rummare med inglasad
balkong i Nordsjö uthyres.
Genast ledig. Förfrågningar tel.
0400-818894

Uthyres ljus och trevlig trea
75m² i Alberga/Esbo. 1050€/
mån + vatten. 040-5112350

Ny & fin etta i Helsingfors
uthyres från april/maj till
juli/augusti. Hyra: 460
ink.vatten & el. Bra buss o
spårvagnsförbind. Tel-
0504928887/ Fanny

Välplanerad 2r+kv 48m² i
Hfors innerstad. Skötsam och
långvarig hyresgäst sökes.
Hyra 1190€. Tel. 0505552630

Su-Pi trähallar
och bilgarage

Kostnadsfri offert.

Fixar nästan allt

- Fastighetsskötsel
 - Sommarstugservice
 - Renoveringar
 - Byggnadsarbeten
- Hushållsavdragsgiltigt!

DR FIX

Dan Rintamäki
Tfn 044-317 0030
Skolvägen 17, 66800 Oravais
www.dr-fix.fi

Optisk specialaffär



BACKMANS OPTIK
Torggatan 9 Tel. 018-19 226
Mariehamn

Visste du att...

du kan lämna in din
hyresannons
via webben?

När du lämnar in via webben
sparar du också service-
avgiften på 5 euro.

www.kyrkpressen.fi

SIMHALLEN
ÄR ÖPPEN

Biljettförsäljningen avslutas 1 h 15 minuter
före stängning.

MÅN, ONS, FRE 06:00 - 21:00
TIS, TO 08:00 - 22:00
LÖR 10:00 - 18:00
SÖN 08:00 - 18:00

MÅN, ONS, FRE 06.00 - 08.00
MORGONSIM

Bokning av Idrottsutrymmen
<http://bokning.jakobstad.fi>

PÅSKEN:

Skärtorsdag stänger vi kl. 18.
Simhallen öppen lördag 4.4 kl. 10-18:00,
biljettförsäljningen avslutas och portarna stängs kl. 16:45.
Övriga helgdagar är simhallen stängd.

Lilla Teatern

PREMIÄR
26.3



Om du fick ovedersägliga vetenskapliga bevis på att Jesus från Nazareth verkligen gick på Genesarets sjö, på vilket sätt skulle det förändra ditt liv? //

Text och regi **BENGT AHLFORS**

GÅ PÅ VATTEN

EN PSYKOLOGISK THRILLER OM SKULD OCH ANSVAR

I rollerna **SAMPO SARKOLA & PIA RUNNAKKO**

lillateatern.fi
HELSINGFORS STADSTEATER

Biljetter 26-37 €
Biljettbokning tfn (09) 3940 310
Eriksgatan 2, må-lö kl 12-18
och lippu.fi

SPA/HÄLSORES
PÄRNU TERVIS
ESTLAND

FR.24 - TO.30.4 529 €
BUSS-BÅT-HELPPENSION
LÄKARBESÖK-
6 DAGARS BEHAND-
LINGSPAKET
(3 BEH. PER DAG)
RUTT: PARGAS-KIMITO-
EKENÄS O.S.V.
TERVIS HAR SERVICE
ÄVEN PÅ SVENSKA

RUNDRESA SVERIGE-
POLEN-LITAUEN
LETTLAND-ESTLAND.
4-10.5

FRÅGA MERA PÅ
PARTOURS
0440 524911
partours@parnet.fi



Nu reser vi tillsammans!

Ett urval av våra resor under våren och försommaren:

- 6-12.4 Reta smaklökarna i Italien
- 24-30.4 Gardasjön
- 30.4-3.5 Weekend i Budapest
- 2-8.5 Gästvänliga Österrike – med Salzburg och Kärnten
- 8-15.5 Härliga Slovenien-Kroatien
- 14-17.5 Riga – en pärla vid Östersjön
- 16-23.5 Härliga Makarska rivieran – ren avkoppling
- 3-10.6 Södra Norge med Hardangervidda
- 22-27.6 Magiska Gotland



Ingves & Svanbäck

Se hela vårt
utbud
på vår
hemsida!

Vasa 020 7434 520
Närpes 020 7434 530
Nykarleby 020 7815 360
www.ingsva.fi



Savustama ORAVAIS Räkeä

SMAKENS ADEL I NY SMART FÖRPACKNING

100% Rökmaten i Finland

Se läckra serveringsförslag på vår webbplats.

VÅRT SORTIMENT OMFATTAR ÖVER 50 SMAKFULLA RÖKERIPRODUKTER
BESÖK VÅR WEBBPLATS: WWW.ORAVAISRÖKERI.FI

RUOKAA OMASTA MAASTA

Längtar du till Kokkola?

... är en av texterna i Tomas Sjäodins nya krönikesamling *Det är mycket man inte måste*. Längtan är ett av de teman som återkommer i hans texter – liksom kärlek, tid och tro. I boken syns kampen mot tillvarons alla onödiga krav, men också kärleken som kan förvandla alla måsten till längtan. Och här finns tron som letar sig in i livets alla vår och som faktiskt hör ihop med allt det där andra.

UTE NU!

Det är
mycket
man inte
måste

KRÖNIKER
2011-2014

Tomas Sjäodin

27⁹⁰

Fontana Media

Du har väl inte missat att Fontana Media
uppdaterat sin webbplats?

På www.fontanamedia.fi hittar du
Det är mycket man inte måste och en hel
drös andra böcker.

Välkommen att bokfynda!

INKAST BJÖRN VIKSTRÖM

Viljestyrkan och nåden



KAISA MÄKÄRÄINENS framfart i världscupen i skidskytte har varit imponerande i år. Efter att länge ha lett den totala cupen ligger hon i skrivande stund tvåa. Rubrikerna i media får den förändringen att låta som ett misslyckande, och eftersom hon skidar snabbare än de flesta sätts all fokus på hennes skytte. Om hon i slutet av tävlingen skjuter bort en tätplacering, framstår det i rapporteringen nästan som om hon gjort det av ren viljesvaghet: så svårt kan det väl inte vara att träffa, för en som tränar dagligen?

Under skid-VM i Falun hade en tapper finländsk skidåkare länge haft svårt att hänga med i tätklungan. När han till slut tvingades släppa kontakten till de övriga utbrast den finske kommentatorn: "Nu borde han gräva fram alla reservkrafter och täppa till luckan!"

Analysen är helt korrekt. Problemet är bara att luckan nog aldrig skulle ha uppstått om inte alla reservkrafter redan var använda. Det handlar inte längre om viljekraft.

FÖRSÖK! Försök hårdare! Det går nog, bara du försöker! Alla har vi känt av den här typen av uppmaningar – ibland som uttalande eller outtalade förväntningar från andra människor, ibland som krav vi själva ställer på oss.

Samma övertro på viljestyrkans möjligheter att förändra världen dyker upp också i många Disneyfilmer. Tro på dig själv och på dina drömmar – då kan det omöjliga bli möjligt!

Det är en vacker och hoppfull tanke. Och visst kan jag hålla med om att attityden har stor betydelse för hur vi klarar av utmaningar och svårigheter i livet. Jag har själv sprungit bakom mina barn då de lärde sig cykla utan stödhjul, och likt ett mantra upprepat: "Du klarar det! Du kan!" Vi behöver ge varandra uppmuntran, och vi behöver lära oss att se möjligheter i livets större och mindre kriser.

MEN VI MÅSTE också ge oss själva rätten att erkänna gränserna för vår förmåga. Det finns saker vi inte klarar, och situationer då vi behöver be om hjälp – av Gud och av varandra.

Om allt bara skulle hänga på vår viljestyrka; eller på vår tro och uthålligheten i våra böner, då finns det ingen plats för nåd. Då är det ju vår uthållighet och envishet som är nyckeln till framgång, och om vi misslyckas har vi bara oss själva att skylla.

Nåd innebär att bli buren, oberoende av styrkan i vår vilja eller kraften i vår tro.

Björn Vikström är biskop i Borgå stift.

SEXUALITET UNGDOMAR

Det handlar inte om Sodom

Fjalar Suni och Antti Hämäläinen svarar på min insändare (KP 26.2.2015) gällande ungdomars rätt till sin kropp i KP 12.3. Bådas argumentation visar tyvärr en brist på nyans och djup. Sunis associationer om sex före äktenskapet leder honom rakt till Sodom och Hämäläinens till otukt och missuppfattningen att jag skulle förespråka att det är fritt fram att tillfredsställa den sexuella driften. Denna typ av svartvit argumentation leder sällan till en genuin dialog eller till en ökad förståelse av ämnet. Av både Sunis och Hämäläinens uppfattning medföljer ett fräntagande av ungdomars rätt till sin kropp genom att syndförklara sexua-

"Uppmuntrar Bibeln oss kristna att frånta ungdomar rätten till sin kropp?"

liteten och därigenom skamförklara den.

Den här typens åsikter bidrar till allvarliga psykiska problem som man stöter på vid de psykoterapeutiska mottagningarna. Frågan lyder: uppmuntrar Bibeln oss kristna att frånta ungdomar rätten till sin kropp? Per-versioner och gränslöshet som beskrivs i Sodom och

Gomorra eller otukt har tyvärr inte med denna fråga att göra.

Sexualitet är ett komplicerat ämne. Ifall man tar sig auktoriteten att undervisa om ämnet i offentligheten så innebär det även en skyldighet att berätta om vilken sakkunskapens ställningstagande bygger på. Det ligger i Kyrkpressens läsares intressen att informeras om vad Suni och Hämäläinen bygger sina säkra uttalanden på. Bibeln är tyvärr ingen faktabok i ämnet fastän den ger svaret på livets mening.

JOACHIM VON WEISSEBERG

KRISTNA ANTISEMITISM

Antisemitismens återkomst

Det är endast 70 år sedan koncentrationslägren befriades och igen är judarna i Europa i fara. Kyrkan har kallat judarna för Kristusmördare trots att Pontius Pilatus var romare. Man kan inte beskylla ett helt folk i alla tider för någonting som några varit med om. Det är ett rätt vanligt fenomen överallt att ledare gör sig av med sina konkurrenter. Religiösa ledare i många länder skulle ha oskadliggjort Kristus på ett eller annat sätt om Gud hade utvalt deras folk.

"Hans blod komme över oss och våra barn", skrek människor vid domen om korsfästelsen. Det var ingen profetia uttalad av en profet, men hednakristna började några hundra år senare utgjuta judiskt blod. Jesu blod renar dessutom från synd och uppviglar inte till våld. Ersättnings-teologin är också en stor bov i antisemitismdramat. Många präster har predikat att Gud förskjutit judarna och att det enbart är de kristna som gäller. Detta är inte sant och bäddar dessutom för mobbning av judar. Som kristna är vi inympade i det äkta olivträdet och skulle inte förhäva oss över de andra grenarna (Rom. 11:18).

Tyvärr kunde nazisterna i sin propaganda an-

"Kyrkornas skuld gentemot det judiska folket är väldig. Trots Förintelsen har alla kyrkor inte ordentligt gjort upp med sitt förflutna."

vända sig av Luthers hemska skrift "Om judarna och deras lögn". Kyrkornas skuld gentemot det judiska folket är väldig. Trots Förintelsen har alla kyrkor inte ordentligt gjort upp med sitt förflutna. "Ve dig värld med dina förförelser", sade Jesus. Domen måste gå över det som var fel. Ett undantag är påven Johannes XXIII som skrev nedanstående botbön kort före sin död:

"Vi bekänner i dag, att många århundradens förblindelse så fördunklat våra ögon, att vi inte längre ser Ditt utkorade folks skönhet och i deras drag igenkänner vår förstfödde Broder. Vi bekänner, att vi bär kainsmärket på vår panna. Under århundradens lopp har vår Broder Abel legat där i sitt blod, vilket vi förgätit, och han har fallit tårar, som vi förorsakat, därför att vi glömt Din kärlek. Förlåt oss för

den förbannelse som vi med sådan orätt fäst vid judenämnet. Förlåt oss för att vi för andra gången korsfäst Dig! Vi visste inte vad vi gjorde ..."

Efter Förintelsen har det inte längre varit rumsrent att direkt anklaga judarna för alla världens problem och all ondska, så man demoniserar i stället staten Israel. Medierna har i årtal varit vinklade mot Israel. Palestiniernas och andra staters brott tiger man om och man brukar aldrig tala om att omkring 850 000 judar måste fly från arabbländerna.

I palestiniernas officiella tevekanal dansar en Musse Pigg-liknande figur med ett bälte som liknar självmordbombarnas och sjunger "död åt Amerika och judarna". Barren lärs också att Palestina sträcker sig från Jordanfjorden till Medelhavet. I moskéerna sprider de andliga ledarna lögn om att judarna förstör muslimernas heliga platser. Inom idrotten namnges sportcentra och -lag efter terrorister och tidningarnas skämtteckningar uppmanar palestinierna till terrorattacker mot israeler.

I flera europeiska länder har antisemitismen ökat så till den grad att många

Något vi borde skriva om?

Tfn 09-61261549
e-post: redaktionen@kyrkpressen.fi

Visste du att ...

Kyrkpressen sparar skog!

Tidningen trycks på ett finländskt miljömärkt papper som till största delen består av returpapper.

KP
KYRKPRESSEN

judar känner sig hotade och flyttar. År 2003 hölls en kongress i en moské i Stockholm arrangerad av Europeiska Rådet för Fatwa och Forskning. Rådet utfärdar normgivande bud för muslimskt levnadssätt i västvärlden. Dessa påbud gavs: Självordsbombningen sades vara "det kraftfullaste av vapen, därför att det är ett unikt vapen som Allah har givit alla sina troende. Det utgör en form av gudomlig rättvisa på jorden". Vidare förklarade man att det inte finns civila israeler. Alla är tillättna och anbefallna bombmål. Man gav även sin välsignelse till att muslimerna dödas om de anses tjäna staten Israels intressen. Undra på att även judar i Sverige överväger att flytta!

Antisemitismen kom till araberna genom engelska antisemiter under Mandattiden bland annat genom att det antisemitiska falsifikatet Sions vises protokoll infördes. Muslimska invandrare från arabvärlden är uppfostrade med antisemitisk propaganda. Nu har vi också den antisemitismen i Europa.

REGINA KREANDER
Grankulla

OPINION INFORMATION

Skicka insändaren till:

Kyrkpressen/opinion
Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors
E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi

Insändare måste förses med skribentens namn samt för redaktionens bruk även adress och telefonnummer. Anonyma inlägg accepteras endast i undantagsfall.

Standardlängden för de kortare insändarna är 1 200 tecken. Redaktionen förbehåller sig rätten att förkorta insändarna. Insänd text returneras inte.

Radbytet är en längre insändartext med bildbyline som rymmer 2 000 tecken. Vill du skriva ett Radbyte bör du kontakta redaktionen på förhand.

ARMENIEN KALL

"Det kan vara farligt att gå på kristna möten. Det kan förändra ens liv."

Svante Lundgren skriver i ÅU om danska Maria Jacobsen, som bevitnade folkmordet på armenierna.

STAT KYRKA

Låta barnet ge sig iväg

Pär Landor kommenterar i en ledare i Åbo Underrättelser forskaren **Lena Sorsas** rapport om den evangelisk-lutherska kyrkans förhållande till staten.

"Ska man allt-

så se det så att kyrkan nu har uppfostrat sitt barn – samhället – så långt att det enda rätta vore att låta barnet ge sig iväg för att förhoppningsvis inse värdet av föräldern och därför hålla kvar en intim kontakt med denna?", frågar sig Landor.



En kantor föreslår: "Nu sträller vi oss upp och sjunger Vi sätter oss i ringen."

MARGARETA NUMMELIN har bott i Köklax i Esbo hela sitt 88-åriga liv och har fått se sitt barn, sitt barnbarn och sitt barnbarnsbarn växa upp.

Tacksam för ett rikt liv

Hennes mamma och mormor introducerade henne för diakonins värld, och där är hon ännu i dag fast förankrad.

TEXT OCH FOTO:
CHRISTA MICKELSSON.

Margareta Nummelins föräldrar växte upp i Köklax, ett av de äldsta bosättningsområdena i Esbo.

Här i byajorden finns också mina rötter. Min far började med köttbutik i källaren i det hus han köpt, mitt i byn. Senare byggde han ett ändamålsenligt butikshus. Min mor bodde med sin familj på andra sidan landsvägen där hennes pappas lanthandel var belägen.

Alla i byn kände alla och på andra sidan vägen fanns mammas syskon och mormors varma famn.

Jag minns min barndom som soliga sommarkvarnar och snörika vintrar.

Men plötslig förändrades

allt: vinterkriget bröt ut. Kriget blev indirekt orsaken till Margareta Nummelins pappas död. Han jordfästes på ettårsdagen av vinterkrigsfreden den 13 mars 1941. Och på sommaren bröt fortsättningskriget ut. Den lilla sångkör hon var med i sjöng söndag efter söndag vid hjältegraven då kamrater, släktingar och vänner återvände i vita tråkistor för att sänkas i hembygdsjorden.

Men även det tog slut – med tunga fredsvillkor. Det som fått namnet Porkalalparentesen berörde oss på djupet.

Porkalaområdet arrenderades av Sovjetunionen som marin- och militärbas. I Köklax kom gränsen in på knuten.

"En dag viskade hon i mitt öra: Ammi jag älskar dig."

Margareta Nummelin

Vänner och bekanta måste gå från gård och grund. Till oss kom mammas väninna med sina två flickor. Bostaden delades så att varje familj fick ett rum och kök.

Auktion på handarbeten

Livet gick vidare. Margareta Nummelin hade gift sig ung och 1948 fick hon en son. Han var tio år när jag gick med i Köklax Diakonikrets. I kretsen fanns redan min mor. Min mormor hade varit med i Sjömansmissionen som var en föregångare till vår krets.

Visamlades till våra möten hos lärarinnorna i Köklax svenska folkskola, i dag Kungsgårdsskolan. Vi började med en psalm och andakt och medan vi handarbetade fick vi lyssna till högläsning.

Vår och höst auktionerade de ut sina handarbeten. Inkomsten gav dem möjlighet att komma ihåg behövande bybor. De öppnade också ett konto för ett blivande åldringshem – hemmet blev Tunaberg.

I dag kan det vara svårt att förstå att det i vår by fanns personer som var tacksamma över våra anspråkslösa

gåvor och en liten slant.

De bostäder som många äldre i byn bodde i hade sett sina bästa dagar. **Lydia Forsgren** blev den första som fick flytta in i åldringshemmet Tunaberg, från sin torftiga stuga som höll på att ramla ihop över landsvägen.

"Nu har Lydia blivit herrskap", brukade hon småleende säga, när hon väl unnat satt i soffan i det vackra vardagsrummet, berättar Margareta Nummelin.

I dag finns de nybyggda åldringshemmen Tunaberg och Tunaro.

De ger i dag trygghet åt sina inneboende. Det frösyster Harriet sädde och många varit med om att vårda föll sannerligen i god jord.

Före och efter

När Margareta Nummelin var 47 år blev hon änka. Livet blev ett före – och ett efter.

Butiken som min man och jag fortsatte att driva blev ett offer för den så kallade butiksdöden. De små blev i fötterna på de stora.

Hon skötte butiken ensam i ett helt år men till slut tog krafterna och kämpaglöden slut.

Jag kände sorg över att

avsluta det livsverk på 52 år som mina föräldrar påbörjat, men jag hade turen att få jobb på Finns folkhögskola.

Med den anda som rådde där brukar jag kalla mina arbetskamrater för den livboj jag så väl behövde.

Hennes nya arbete gav henne mer fritid och därför kunde hon ställa upp som hjälp för en blind vän. I tre år var hon en äldre rullstolsburen mans ben.

Diakonin öppnade mina ögon för dem det gått illa för här i livet. Det blev julaftnar under andra förhållanden än dem jag var van vid.

1990 kom Margareta Nummelins barnbarnsbarn till världen. Som nybliven pensionär kunde hon ofta ta hand om flickan.

Hon gav mig guldkant på vardagen. Tiden flög iväg. En dag viskade hon i mitt öra: "Ammi, jag älskar dig." Finns det något mer att önska? I år har jag fått se henne stå brud.

Väl inne på 2000-talet trodde Nummelin att hon gjort sitt för diakonin och i församlingen. Men när Köklax kapell invigdes 2006 visade det sig att distriktsrådet saknade en

infödd Köklaxbo.

Jag blev tillfrågad och ställde upp trots min höga ålder.

I dag är distriktsråden i Esbo svenska församling sammanslagda, men verksamheten fortsätter, varannan tisdag med diakonissan och varannan tisdag under namnet "Träffdax".

Då sjunger vi önskepsalmer, läser dagens text, handarbetar eller bara möts över en kopp kaffe. Alla är välkomna, med eller utan handarbete.

Grupperna har en gemensam fadderfamilj i Vitryssland, en mor och son som båda är rullstolsburna.

För fadderpengarna får familjen hjälp tre gånger om dagen och sonen får vara hos mamman.

I dag bor Margareta Nummelin på Tattarbacken i Mankby.

Med hela familjens hjälp kan jag som rörelsehandikappad bo hemma, vilket är en gudagåva.

Då hon är ensam i huset ser hjälpsamma grannar till att hon får sin tidning till morgonkaffet.

Jag är väldigt tacksam och glad.